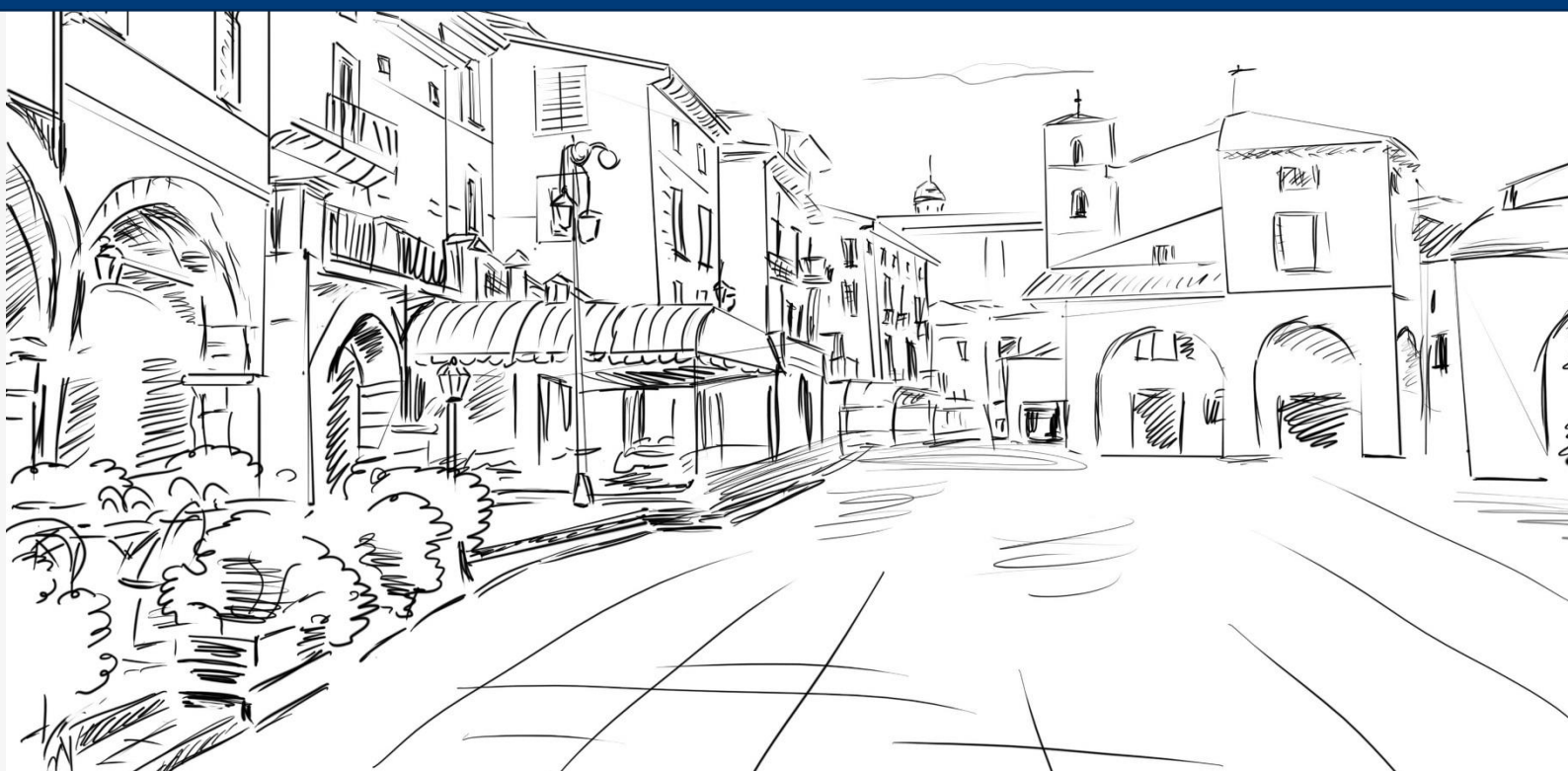

MĚSTO PŘÍBRAM

SROVNÁVACÍ ANALÝZA 2023

PŘÍBRAM

Ing. Věra Kameníčková, CSc., RNDr. Luděk Mácha
Ing. Mgr. Jan Cikler, Ing. Ondřej Pirohanič, CSc.

© 2024

OBSAH

1. SHRUTÍ	2
2. DEMOGRAFIE A PODNIKÁNÍ.....	5
3. RATING	9
4. ROK 2023	14
5. DLOUHODOBÉ TRENDY	18
6. METODICKÉ POZNÁMKY KE SROVNÁVACÍ ANALÝZE	22
7. SROVNÁVACÍ ANALÝZA ZA OBDOBÍ LET 2019 AŽ 2023	23
7.1. PŘÍJMY A VÝDAJE	23
7.2. DAŇOVÉ PŘÍJMY	26
7.3. DOTACE.....	27
7.4. NEDAŇOVÉ PŘÍJMY	28
7.5. KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY	29
7.6. BĚŽNÝ ROZPOČET	30
7.7. VÝDAJE	30
7.8. KAPITÁLOVÉ VÝDAJE	33
7.9. BĚŽNÉ VÝDAJE	34
7.10. ÚSPORY, DLUH A DALŠÍ ASPEKTY ROZPOČTOVÉHO HOSPODAŘENÍ.....	36
8. ROK 2024	40
9. PŘÍLOHY	42
9.1. RATINGOVÝ CERTIFIKÁT ZA ROK 2023.....	42
9.2. KOMENTÁŘ K IRATINGOVÉMU HODNOCENÍ ZA ROK 2023.....	43
9.3. TABULKY.....	45
9.4. GRAFY	45
9.5. SEZNAM MĚST VE VELIKOSTNÍ KATEGORII 20 000 – 49 999 OBYVATEL	47

1. SHRNUTÍ

Příbram získala za své rozpočtové hospodaření v roce 2023 druhý nejvyšší ratingový stupeň tedy B+. Je to stejné ohodnocení jako za rok 2022. Příbram tak stále patří do skupiny měst fungujících téměř bez rizika. Je to dobrá vyhlídka pro její budoucí rozvoj.

Příbram patří v rámci velikostní skupiny dané počtem obyvatel 20 000 až 49 999 k těm větším. Během posledních dvou let se značně zvedl počet přistěhovalých, a tak i přes záporné přirozené saldo se počet obyvatel zvýšil. Ve věkové struktuře obyvatel má Příbram o něco vyšší podíl seniorů a nižší podíl dětské složky oproti srovnatelně velkým městům. V poslední době roste počet živnostníků, ale mírně ubývá sídel obchodních společností. I tak na 1 000 obyvatel má Příbram na svém území více obchodních společností a živnostníků, než je průměr za srovnatelně velká města.

V období let 2019 až 2023 disponovala Příbram vyššími příjmy a uskutečnila i vyšší výdaje, než byl průměr za srovnatelná města. Zatímco srovnatelná města vykazovala kladné saldo rozpočtu ve všech letech, Příbram pouze v prvních dvou. I tak byl v tomto období příbramský rozpočet vyrovnanější. Souhrnný deficit totiž dosahoval pouhé 1 % souhrnných příjmů. Daná velikostní skupina vykázala souhrnný přebytek, který se na jejich souhrnných příjmech podílel 4 %. Znamená to, že každé město odložilo stranou v průměru každý rok 31 mil. Kč, nevyužilo tak tuto částku, kterou mělo k dispozici a posilovalo své úspory uložené s minimálním výnosem na bankovních účtech. Přitom smyslem existence územní samosprávy jistě není spořit peníze. V tomto ohledu si tak Příbram počínala rozumněji a své prostředky využívala efektivněji než srovnatelná města.

Racionální přístup Příbram k disponibilním prostředkům se odrazil i v oblasti investic. Příbram vydala na investice v průměru ročně 212 mil. Kč, zatímco na jedno srovnatelné město připadlo 187 mil. Kč. Stát, případně kraj pomohly s financováním kapitálových výdajů formou investičních dotací Příbrami v průměru ročně z 11 %, jedno srovnatelné město získalo až 18 % podíl. Takže Příbram investovala více i při nižší pomoci formou dotací.

Za celé období věnovala Příbram více než polovinu kapitálových výdajů na komunální služby, které tak byly jasnou prioritou v investicích. Je to téměř pětkrát více, než kolik připadá v průměru na jedno srovnatelné město. Výdaje Příbrami na investice v dalších oblastech byly, s výjimkou sociální péče, logicky nižší. Největší odstup nalezneme v oblasti vzdělávání. Jedno srovnatelné město vydalo v průměru ročně na investice do této oblasti

27 mil. Kč, zatímco Příbram „jen“ necelých 8 mil. Kč. V případě sportu a zájmové činnosti dosahovaly investice Příbrami v průměru ročně 15 mil. Kč, v případě jednoho srovnatelného města to bylo 23 mil. Kč. Méně investic směřovalo v Příbrami rovněž do pozemních komunikací, na bydlení, na kulturu a do místní správy. Naopak více investic, než jedno srovnatelné město, věnovala Příbram na oblast sociální péče, a to o 3,5 mil. Kč v průměru ročně.

Běžným výdajům Příbrami dominovaly dotace příspěvkovým a podobným organizacím. Tvořily více než jednu třetinu celkových běžných výdajů. V případě srovnatelných měst to byla necelá pětina. Více z běžných výdajů, než srovnatelné město dává Příbram rovněž na opravy a údržbu zajišťovanou externě. Méně, než poloviční váhu oproti srovnatelným městům mají v Příbrami výdaje na nákup služeb, u výdajů na vodu, paliva a energie je rozdíl mnohem menší.

I běžné příjmy a výdaje byly v Příbrami vyšší, avšak výsledné saldo běžného rozpočtu bylo naopak o něco nižší. Příbram ušetřila v rámci financování provozu každý rok v průměru 17 % běžných příjmů, srovnatelná města 20 %. I když si srovnatelná města vytvořila v rámci provozního rozpočtu lepší podmínky pro investice, jejich objem byl v Příbrami vyšší. Příbram tak měla k dispozici v průměru ročně 162 mil. Kč ve formě úspor provozního rozpočtu, na jedno srovnatelné město připadlo 166 mil. Kč.

V rámci daňových příjmů dosahovala Příbram vyšší úroveň nejen u daně z nemovitých věcí, místních poplatků ale i z hazardu. Rovněž objem nedaňových příjmů Příbrami byl vyšší než u jednoho srovnatelného města. Zásahu na tom mají příjmy z pronájmu, které převyšují srovnatelné město v průměru o 34 mil. Kč ročně. Naopak, nižší jsou v Příbrami příjmy z vlastní činnosti, a to o necelých 10 mil. Kč v průměru ročně. Příbram má rovněž nižší příjmy z finančního majetku, a to ročně o necelých 6 mil. Kč.

V daném období hospodařila Příbram bez dluhu. Ze 44 měst nemělo koncem roku 2023 žádný dluh dalších devět měst. Objem úspor Příbrami měřený krátkodobým finančním majetkem se v posledních dvou letech daného období snižoval. Využití peněz nakumulovaných v minulých letech se tak stalo jedním ze zdrojů financování investic a umožnilo jejich financování bez využití dluhových nástrojů. Ve srovnatelných městech se úspory rychle zvyšovaly, mezi rokem 2019 a 2023 se jejich objem zvýšil o 55 %. A to není příznakem rozumného hospodaření s veřejnými prostředky.

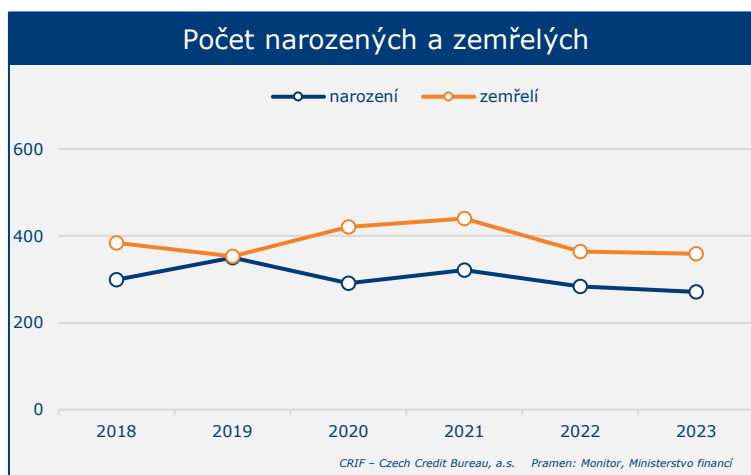
Nulový dluh Příbrami se odrazil mj. i v nízké úrovni jejích cizích zdrojů. Ty jsou v porovnání s velikostní skupinou zhruba třetinové. Majetek měřený objemem aktiv je v Příbrami srovnatelný s průměrem za danou velikostní skupinu. Podíl cizích zdrojů na aktivech je v Příbrami velmi nízký a ve srovnání s danou skupinou jen zhruba čtvrtinový. Příbramský hospodářský výsledek převyšuje ten za srovnatelné město. Finanční investice v Příbrami, kam se řadí především majetkové účasti, dlouhodobé půjčky a termínované vklady, jsou mnohem nižší, než kolik připadá na jedno srovnatelné město.

2. DEMOGRAFIE A PODNIKÁNÍ

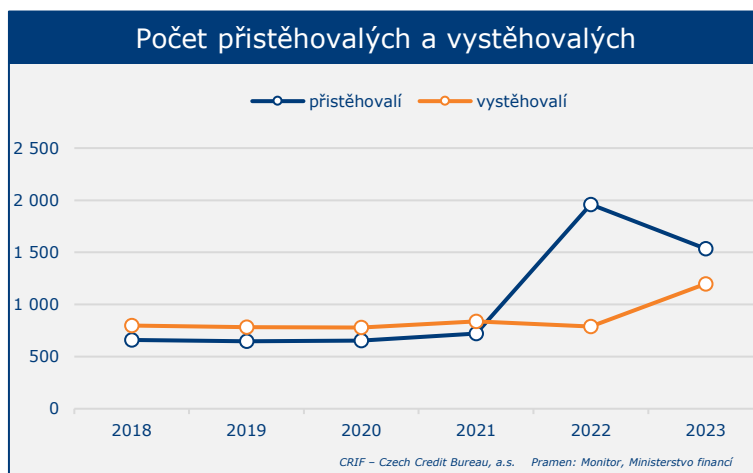
Koncem roku 2023 mělo v Příbrami trvalé bydliště 32 992 lidí. Počet obyvatel se v tomto roce o 249 osob zvýšil. O přírůstek obyvatel se zasloužilo pouze migrační saldo. Počet přistěhovalých byl o 337 osob vyšší než počet vystěhovalých. Přírozené saldo bylo i nadále záporné, počet zemřelých převýšil počet narozených, a to o 88. Kladné migrační saldo byla tak dostatečné velké, aby překonalo záporné přírozené saldo.

V daném období (2018 až 2023) bylo přírozené saldo v každém roce záporné. Nejvyšších hodnot dosáhlo v roce 2022, ve kterém počet zemřelých převýšil počet narozených o 130. Migrační saldo bylo záporné až do roku 2022. V tomto období se tak počet obyvatel města snižoval. Ke změně došlo v roce 2022 a trend růstu počtu obyvatel pokračoval i v následujícím roce.

Během posledních dvou let se do města přistěhovalo více lidí, než se vystěhovalo. Výrazně vyšší počet přistěhovalých vykázal rok 2022. V roce 2023 již k tak velkému posunu v počtu přistěhovalých nedošlo, avšak velmi rychle se zvýšil počet vystěhovalých, a to meziročně o 52 %. Jedná se o nejvyšší počet vystěhovalých za rok v daném období. V roce 2023 se z města vystěhovalo 1 198 lidí. V předchozích letech se počet vystěhovalých pohyboval kolem 800 lidí za rok.

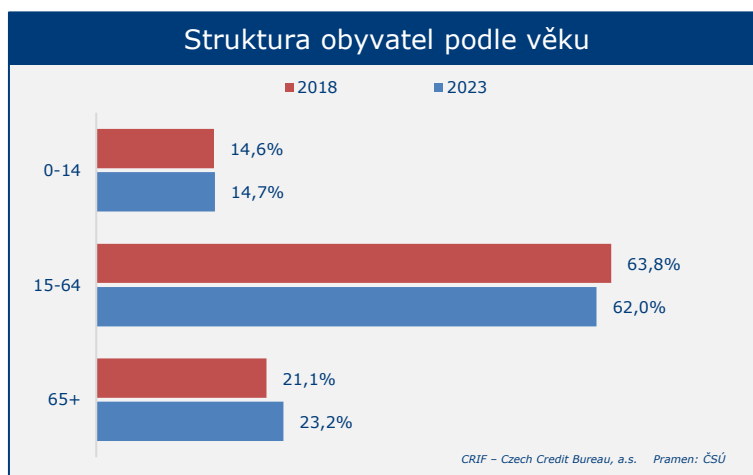

Graf 1: Počet narozených a zemřelých

Graf 2: Počet přistěhovalých a vystěhovalých

Ve věkové struktuře obyvatel města v roce 2023 tvořili 62 % lidé v produktivním věku. V období let 2018 až 2023 se jejich podíl o téměř dva procentní body snížil. Senioři, tedy lidé ve věku 65 + se na celkovém počtu obyvatel podíleli 23 %. Od roku 2018 se jejich podíl naopak zvedl, a to o více než tři procentní body. Nejméně četnou skupinu představují děti do 15 let. Na počtu obyvatel se podílely necelými 15 %, stejně jako v roce 2018.

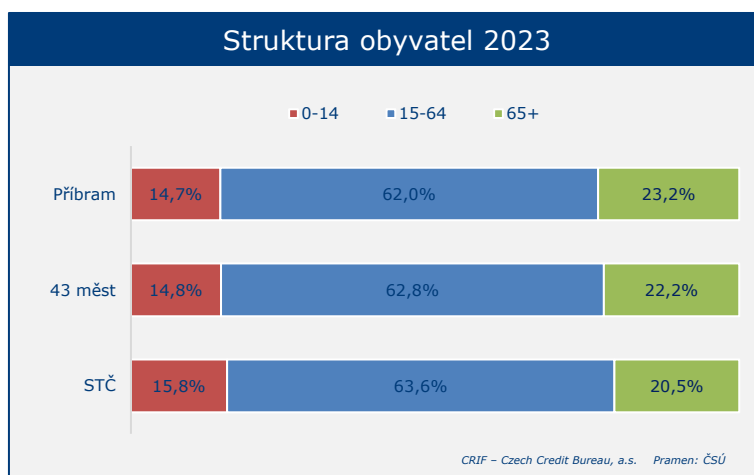

Graf 3: Struktura obyvatel podle věku

V porovnání s městy v dané velikostní kategorii (20 000 až 49 999 obyvatel) se Příbram vyznačuje o téměř jeden procentní bod nižším podílem osob v produktivním věku. Podíl seniorů byl v Příbrami o jeden procentní bod vyšší. Podíl dětské skupiny byl v Příbrami naopak o dvě desetiny procentního bodu nižší ve srovnání s městy dané velikostní kategorie.

Oproti městům ve Středočeském kraji měla Příbram nižší podíl dětské složky (o 1,2 procentního bodu). Ještě vyšší rozdíl najdeme u podílu seniorů. Ten je v Příbrami téměř o tři procentní body vyšší než u obcí v daném kraji. Nižší je i podíl lidí v produktivním věku v Příbrami, a to o 1,6 procentního bodu ve srovnání s obcemi v tomto kraji.

Příbram měla v roce 2023 v rámci tohoto srovnání nejnižší podíl dětské složky, a naopak nejvyšší podíl seniorů. Nižší byl i podíl lidí v produktivním věku. Populace Příbrami tak stárne a lidí v produktivním věku ubývá, a to rychleji než u měst dané velikostní kategorie a rovněž v porovnání s obcemi Středočeského kraje.

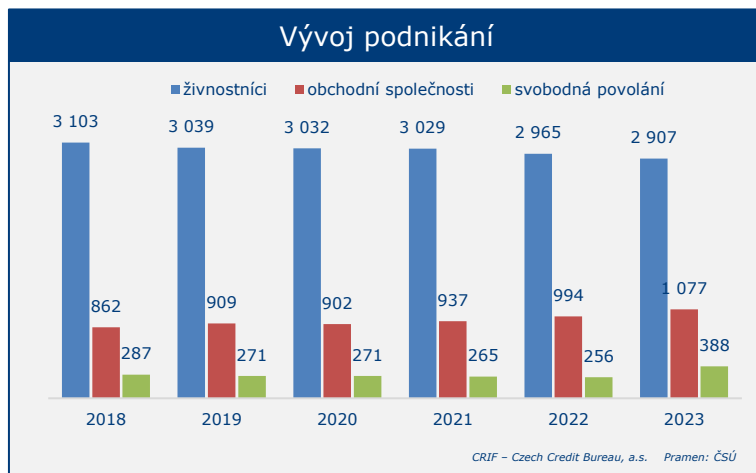
Graf 4: Struktura obyvatel 2023

V rámci podnikatelských subjektů, tj. obchodních společností, živnostníků a lidí se svobodným povoláním, měli zdaleka největší zastoupení živnostníci. A to i přesto, že se jejich počet dlouhodobě snižuje. Koncem roku 2023 působilo v Příbrami 3 103 živnostníků, sídlo tu mělo 862 obchodních společností a trvalé bydliště 287 lidí svobodným povoláním.

Opačnou tendenci vykazovaly obchodní společnosti. V roce 2023 mělo na území města sídlo 1 077 společností. Je to o 215 společností více než v roce 2018, resp. o 35 %, a o 8 % více než v roce 2022. V roce 2023 byl jejich počet v daném období nejvyšší.

Lidí se svobodným povoláním bylo v Příbrami koncem roku 2023 celkem 388. Je to o 101 osob, resp. o 35 %, více než v roce 2018. Meziročně se jejich počet zvedl o 35 %, resp. o 132 společností. Poté, co v daném období do roku 2022 počet lidí se svobodným povoláním prakticky stagnoval, došlo v roce 2023 k obratu dosavadní tendence. Do této

skupiny podnikatelů patří ti, kteří podnikají podle jiného než živnostenského zákona. Jedná se např. nejen o lékaře, advokáty, auditory, exekutory ale i novináře.

Graf 5: Vývoj podnikání

3. RATING

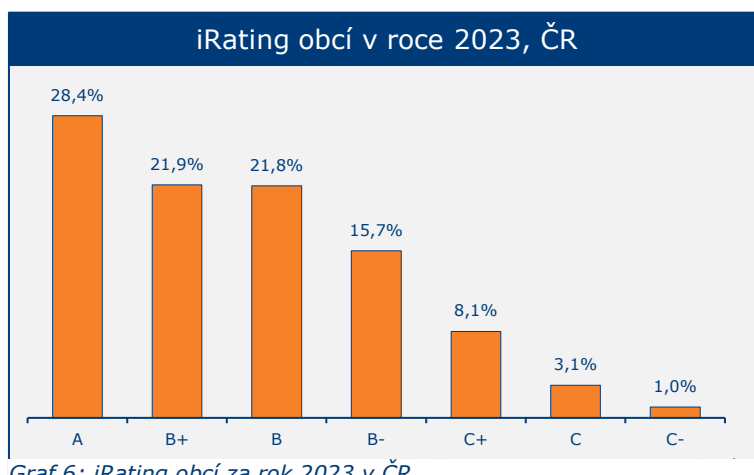
Ratingové hodnocení vypovídá, na rozdíl od jednotlivých ukazatelů, souhrnně o celkové ekonomické situaci obce. Jeho výsledkem je jeden údaj, který lze porovnávat jak mezi obcemi navzájem, tak i u jedné obce v čase.

iRating vzniká na základě automatizovaného výpočtu pomocí statistického modelu. Ten vyhodnocuje osmnáct finančních a sedm nefinančních ukazatelů města. Mezi finanční ukazatele se řadí např. objem dluhu a cizích zdrojů, likvidita, saldo běžného rozpočtu, závislost rozpočtu na dotacích. Z nefinančních ukazatelů využívá např. míru nezaměstnanosti, výši průměrných výdělků a podíl ekonomicky aktivních obyvatel na jejich celkovém počtu.

Tento nástroj, který zpracovala společnost CRIF – Czech Credit Bureau, a.s., rozděluje obce podle dosaženého stupně ratingu do sedmi skupin. Od nejlepšího hodnocení v podobě stupně A až po nejhorší hodnocení v podobě stupně C-. Poslední stupeň dostávají obce s nejvyšším rizikem, tedy s největším ohrožením finanční stability jejich hospodaření.

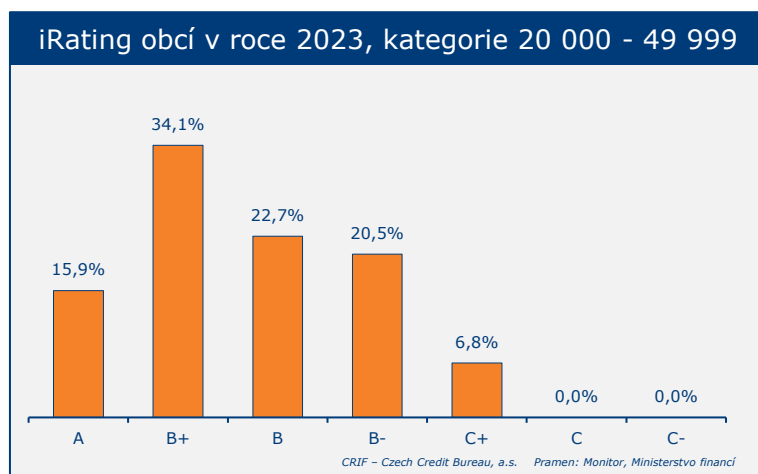
Příbram získala za rok 2023 druhý nejvyšší ratingový stupeň, tedy B+. Ve srovnání s rokem 2022 zůstalo její ratingové hodnocení na stejné úrovni. Příbram tak pokračovala v rozpočtovém hospodaření, které je téměř bez rizika s velmi dobrou vyhlídkou do budoucna.

Stejný stupeň jako Příbram dostalo v roce 2023 celkem 1 370 obcí, resp. 22 % z jejich celkového počtu. Jedná se o druhý nejvyšší počet obcí v rámci jednotlivých ratingových stupňů. Nejvíce obcí získalo nejvyšší hodnocení, tedy stupeň A, a to 1 775, resp. 28 % jejich celkového počtu. Třetím nejčtenějším stupněm byl stupeň B, který má 1 364 obcí, resp. 22 %.

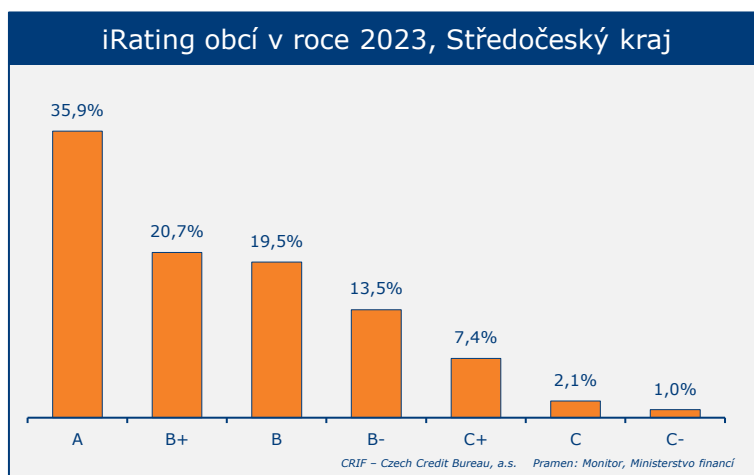
Graf 6: iRating obcí za rok 2023 v ČR

V rámci skupiny obcí s počtem obyvatel od 20 000 do 49 999 mělo za rok 2023 stejné hodnocení jako Příbram celkem 15 měst, což je 34 % jejich celkového počtu. Nejvyšší hodnocení získalo 7 měst (16 %). Horší hodnocení, než Příbram dostalo 22 měst. Ani jedno město v této velikostní kategorii nedostalo dva nejnižší stupně ratingového hodnocení.

Graf 7: iRating obcí v roce 2023, kategorie 20 000 - 49 999 obyvatel

Ve Středočeském kraji získalo nejlepší hodnocení 411 obcí, což představuje 36 % z jejich celkového počtu. Stejné hodnocení jako Příbram mělo 237 (21 %) obcí v daném kraji. O jeden stupeň horší hodnocení než Příbram obdrželo 223 obcí (19 %). Nejnižší stupeň dostalo pouhé 1 % obcí v tomto kraji.

Graf 8: iRating obcí v roce 2023, Středočeský kraj

Rating města za rok 2023 podrobně:

Silné stránky:

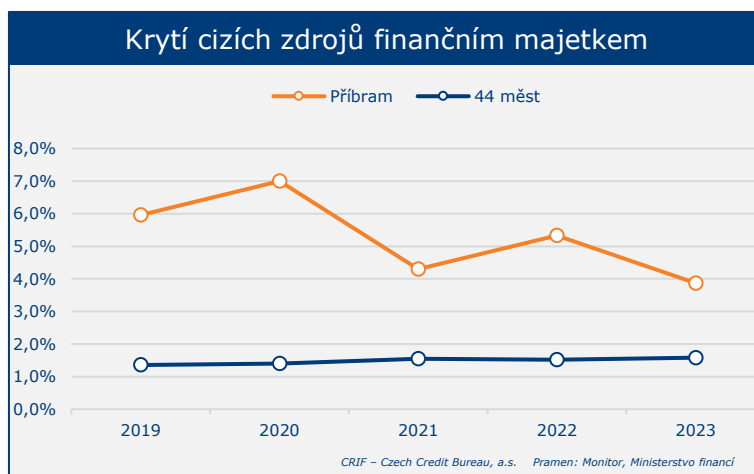
- Nízká zadluženost
- Vyšší investiční aktivita
- Vysoká schopnost hradit své závazky (výše finančního majetku výrazně převyšuje objem závazků)

Slabé stránky:

- Nižší saldo běžných příjmů a výdajů
- Tři roky po sobě negativní saldo celkových příjmů a výdajů

Město má dlouhodobě velmi nízkou úroveň cizích zdrojů, od roku 2019 neeviduje žádné bankovní úvěry. Zůstatek finančního majetku je vysoký a vytváří dostatečnou rezervu na krytí případných výkyvů příjmů.

Objem finančního majetku byl nejvyšší v roce 2020, od té doby evidujeme jeho pokles, což souvisí s vyššími kapitálovými výdaji, které jsou realizované bez potřeby čerpat úvěry. Krytí cizích zdrojů finančním majetkem zůstává stále vysoké.

Graf 9: Krytí cizích zdrojů finančním majetkem

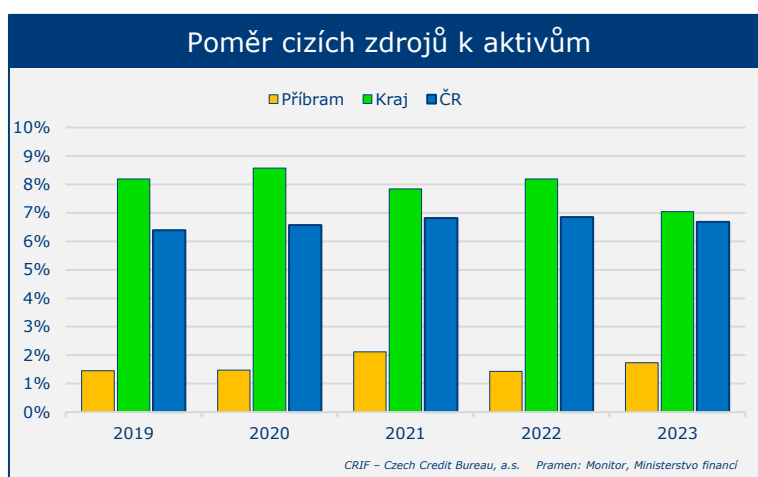
Z předchozího grafu je zřejmé, že zatímco u srovnatelných měst toto krytí postupně roste, u Příbrami jsme zaznamenali od roku 2020 pokles téměř na polovinu. Přesto stále vykazuje hodnotu výrazně nad průměrem

V roce 2020 měla Příbram v přepočtu na obyvatele výrazně vyšší objem finančního majetku než srovnatelná města. V roce 2021 byl tento ukazatel přibližně srovnatelný, v roce 2022 je ale situace již opačná. Trend se u Příbrami v roce 2021 obrátil. Zatímco finanční majetek v Příbrami klesá, v ostatních městech dlouhodobě roste. V roce 2023 je tento rozdíl v neprospěch Příbrami výraznější a to zejména v porovnání se srovnatelnými městy celé ČR.

Jednou ze slabších stránek Příbrami je podíl salda běžného rozpočtu na běžných příjmech. U srovnatelně velkých měst je tento podíl 21 %, u Příbrami vzrostl v roce 2023 na 19 %. Pozitivní růstový trend sledujeme už druhým rokem.

Zajímavé je také porovnání podílu investičních dotací na kapitálových výdajích. Tento podíl byl nejvyšší v roce 2019 a výrazně převyšoval hodnoty srovnatelných měst. Následně došlo k poklesu a v roce 2023 je již podruhé za sebou na velmi nízké úrovni (v roce 2023 pouze 4 %), což ve srovnání s 16 % srovnatelných měst je velmi nízká hodnota.

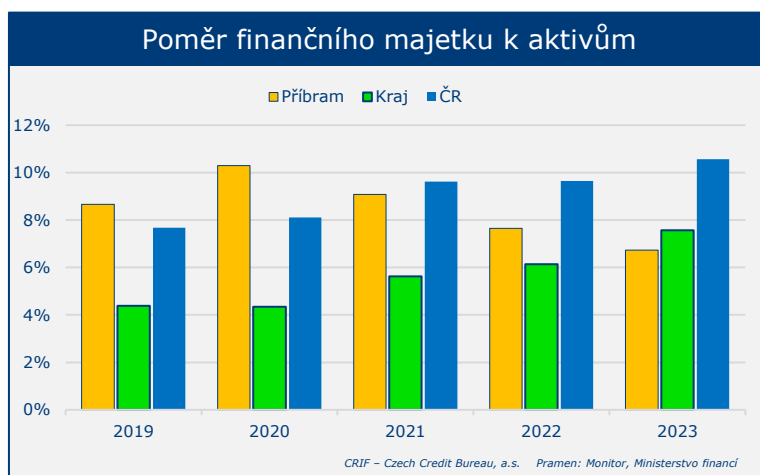
Poměr cizích zdrojů k aktivům je v roce 2023 stále pod 2 %. Jak je z následujícího grafu patrné, ve srovnání s podobně velkými městy jde o velmi nízké hodnoty.

Graf 10: Poměr cizích zdrojů k aktivům

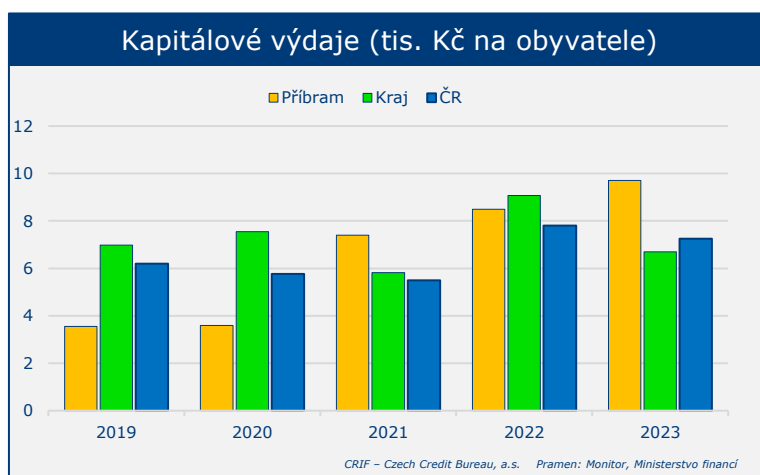
Velikost cizích zdrojů Příbram je dlouhodobě na velmi nízké úrovni. Jak již bylo zmíněno, v tomto srovnatelná města převyšuje zejména díky absenci úvěrů.

Poměr finančního majetku k aktivům měla Příbram v minulosti také nadprůměrný. Od roku 2021 však jeho hodnota začala klesat a v roce 2023 jsou již na tom lépe srovnatelná města i kraje (viz následující graf).

Graf 11: Poměr finančního majetku k aktivům

Kapitálové výdaje Příbrami od roku 2021 rostou. Jak je vidět z následujícího grafu, Příbram začala zvyšovat své kapitálové výdaje v době, kdy jsme ještě u srovnatelných měst zaznamenali poklesy. Nárůst kapitálových výdajů začal u ostatních měst v roce 2022 a hodnoty srovnatelných měst kraje se dostaly na vyšší úroveň.

Graf 12: Kapitálové výdaje na obyvatele

4. ROK 2023

Na konci roku 2023 vykázala Příbram rozpočtové příjmy ve výši 1 175 mil. Kč. V meziročním srovnání to je o 148 mil. Kč, resp. o 14 % více. Výdaje rovněž rostly vcelku rychle, i když jejich meziroční dynamika byla o jeden procentní bod nižší než u příjmů. Dosáhly 1 248 mil. Kč. Výsledek byl schodek rozpočtu ve výši 73 mil. Kč, který se na příjmech podílel 6 %, o rok dříve to bylo o ještě jeden procentní bod více.

Ve srovnání se 44 městy s počtem obyvatel od 20 000 do 49 999 rostly příjmy Příbrami rychleji, ještě větší rozdíl v dynamice vykázaly výdaje. Rozpočet skupiny měst v této velikostní kategorii skončil přebytkem v rozsahu 5 % jejich celkových příjmů. Oproti předchozímu roku byl více než trojnásobný.

Příbram	2022	2023	44 měst	2022	2023
příjmy	1 027.8	1 175.3	příjmy	931.9	1 034.3
výdaje	1 102.6	1 248.3	výdaje	917.9	980.4
saldo	-74.8	-73.0	saldo	14.0	54.0
saldo/příjmy	-7 %	-6 %	saldo/příjmy	2 %	5 %

Tabulka 1: Rozpočet Příbrami a srovnatelných 44 měst

Příbram se v roce 2023 vymykala z rozpočtového hospodaření měst v dané velikostní kategorii. Na meziročním přírůstku příjmů se nejvíce podílel růst daňových příjmů o 123 mil. Kč, jejich meziroční dynamika byla vyšší než u srovnatelných měst. Na druhé místo se dostaly neinvestiční dotace s příspěvkem ve výši 22 mil. Kč. Třetí v pořadí pak jsou investiční dotace, které se meziročně zvedly o 6 mil. Kč, což však znamená růst o 97 %.

Objem nedaňových příjmů se meziročně téměř nezměnil. U srovnatelných měst se však tato položka zvedla o 11 %. Objem investičních dotací se v této skupině měst meziročně stagnoval. Objem kapitálových příjmů v Příbrami se meziročně snížil, ještě rychlejší však pokles zaznamenala srovnatelná města. Potřeba doplnit příjmy prodejem majetku se tedy snížila jak v Příbrami, tak i ve srovnatelných městech.

Navzdory značnému meziročnímu růstu investičních dotací v Příbrami, dosáhl jejich podíl na celkovém objemu dotací pouze 7 %, zatímco u srovnatelných měst to bylo 20 %. Podíl dotací na celkových příjmech činil 15 %, u srovnatelných měst to bylo o jeden procentní bod více. Celkové dotace pomáhaly Příbrami srovnatelně jako městům v dané velikostní

kategorii s tím, že v případě neinvestičních dotací získala Příbram více, a naopak u těch investičních to bylo mnohem méně.

Příjmy mil. Kč	2022	2023	2023-2022	2023/2022
daňové	731.8	854.4	122.6	17 %
nedaňové	139.9	139.5	-0.4	0 %
kapitálové	10.6	8.9	-1.7	-16 %
neinvestiční dotace	139.7	161.3	21.5	15 %
investiční dotace	5.7	11.3	5.5	97 %

Tabulka 2: Struktura příjmů

Celkové výdaje v Příbrami stouply v roce 2023 meziročně o 13 %, ve srovnatelných městech pouze o 7 %. Zatímco meziroční růst běžných výdajů byl v obou případech téměř shodný, u kapitálových výdajů vidíme velký rozdíl. V Příbrami se meziročně zvedly o 18 %, v dané skupině měst naopak o 5 % poklesly.

Z celkových výdajů věnovala Příbram na investice celou jednu čtvrtinu, o jeden procentní bod více než o rok dříve. Ve srovnatelných městech to bylo 21 %, o tři procentní body meziročně méně.

Výdaje mil. Kč	2022	2023	2023-2022	2023/2022
běžné	833.7	930.6	96.9	12 %
kapitálové	268.9	317.7	48.8	18 %
výdaje celkem	1 102.6	1 248.3	145.7	13 %

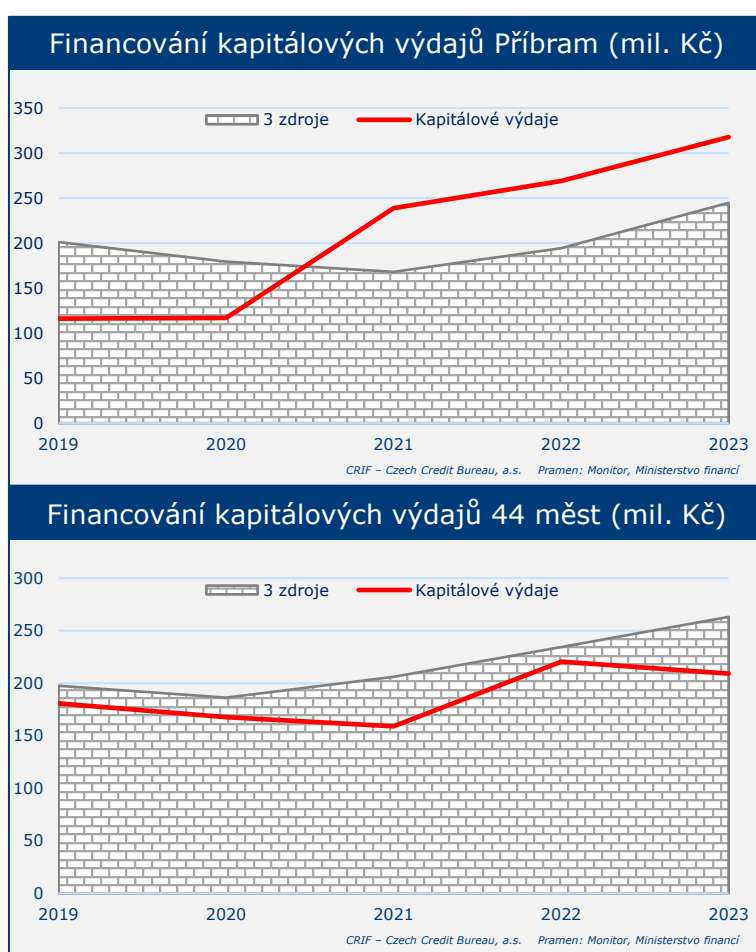
Tabulka 3: Struktura výdajů

V posledních letech Příbram na financování svého rozvoje nevyužívá úvěry, či půjčky obecně. Největším zdrojem financování investic je přebytek běžného rozpočtu, tedy úspory dosažené při financování provozu. Jedná se o rozdíl mezi běžnými příjmy, kam se řadí daňové a nedaňové příjmy a neinvestiční dotace, a běžnými výdaji.

Objem kapitálových výdajů Příbrami byl v roce 2023 vyšší než souhrn provozního přebytku, investičních dotací a kapitálových příjmů. Tyto tři zdroje představují peníze na financování kapitálových výdajů, a to bez využití dluhových nástrojů nebo peněz naspořených v minulosti. Příbram je využila v posledních dvou letech na investice v plné míře, na rozdíl od průměru za srovnatelná města, která dala přednost nadměrným

úsporám před investicemi. Financování kapitálových výdajů z provozního přebytku, z investičních dotací a z příjmů z prodeje majetku je velmi bezpečnou cestou, jak modernizovat a rozšiřovat městskou infrastrukturu, cestou, která s sebou nenese žádné ohrožení finanční stability v budoucnu.

V porovnání s danou skupinou měst ušetřila Příbram v roce 2023 při financování provozu 224,5 mil. Kč, oproti 211 mil. Kč, které připadly na jedno město v dané velikostní skupině. Přesto skupina měst dané velikosti, na rozdíl od Příbrami, nevyužila plně tři zdroje bezpečného financování investic.

Graf 13: Financování kapitálových výdajů
Poznámka: Tři zdroje zahrnují provozní přebytek, investiční dotace a kapitálové příjmy.

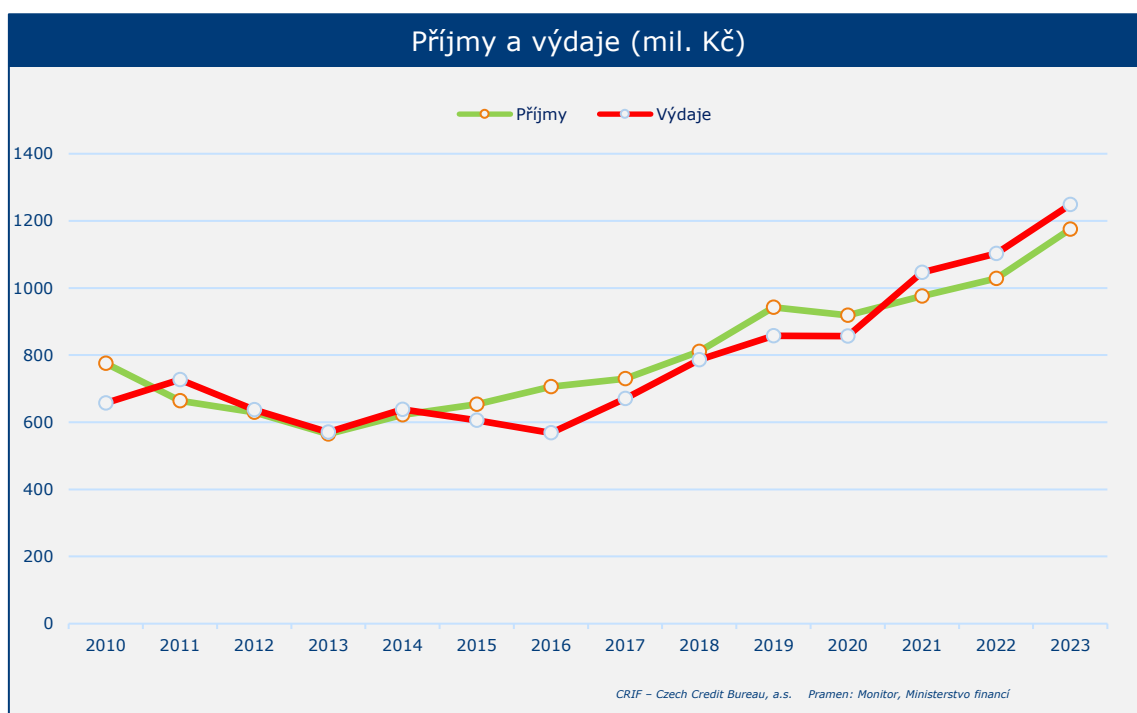
Příbram v roce 2023 snížila své úspory. Krátkodobý finanční majetek meziročně poklesl o 29 mil. Kč, resp. o 9 % na 297,3 mil. Kč. Výběrem úspor Příbram financovala část kapitálových výdajů. Objem aktiv se meziročně zvýšil o 150 mil. Kč, resp. o 4 % na 4,4 mld. Kč. Likvidita se meziročně o 4 % snížila, stále je však na dobré úrovni, která

zaručuje dostatek peněz na běžné výdaje. Objem finančních investic se meziročně nezměnil. Je stále až sedmkrát nižší než ve skupině srovnatelných měst.

Ve skupině 44 měst s počtem obyvatel od 20 000 do 49 000 obyvatel jich v loňském roce vykázalo nulový dluh, kromě Příbrami, ještě dalších 9 měst

5. DLOUHODOBÉ TRENDY

V období let 2010 až 2023 získala Příbram do rozpočtu kumulativně 11,2 mld. Kč a její výdaje dosáhly částky 11 mld. Kč. V souhrnu za celé období vykázal příbramský rozpočet přebytek ve výši 221 mil. Kč. Ten se na příjmech podílel v průměru ročně 2 %. Na začátku daného období a na jeho konci, s výjimkou roku 2010, bylo saldo rozpočtu vždy záporné, v polovině let daného období bylo kladné. Příbramský rozpočet tak byl v letech 2010 až 2023 téměř vyrovnaný. Nejvyšší podíl deficitu rozpočtu na příjmech (10 %) vykázalo město v roce 2011 (po značném přebytku v roce předchozím), nejvyšší podíl přebytku rozpočtu pak v roce 2016 (20 %). Příjmy města se zvyšovaly průměrně ročně o 4 %, výdaje o 6 %.

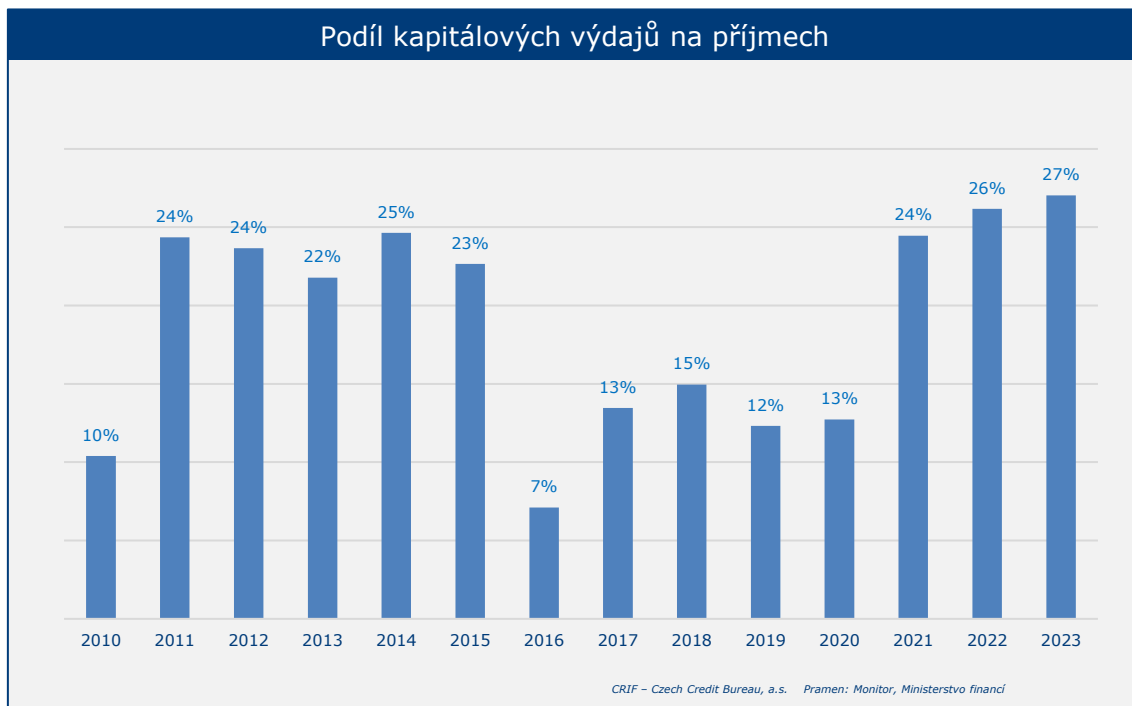

Graf 14: Příjmy a výdaje

Objem kapitálových výdajů v daném období značně kolísal. Největší výše dosáhly v roce 2023, ve kterém město investovalo 318 mil. Kč, nejnižší byly v roce 2016, ve kterém kapitálové výdaje dosáhly méně než šestinu. V průměru ročně věnovalo město na investice 153 mil. Kč.

V roce 2023 dosáhl podíl kapitálových výdajů na příjmech nejvíce, a to 27 %, nejméně to bylo v roce 2016, a to pouhých 7 %. Ve druhé polovině daného období investovalo město

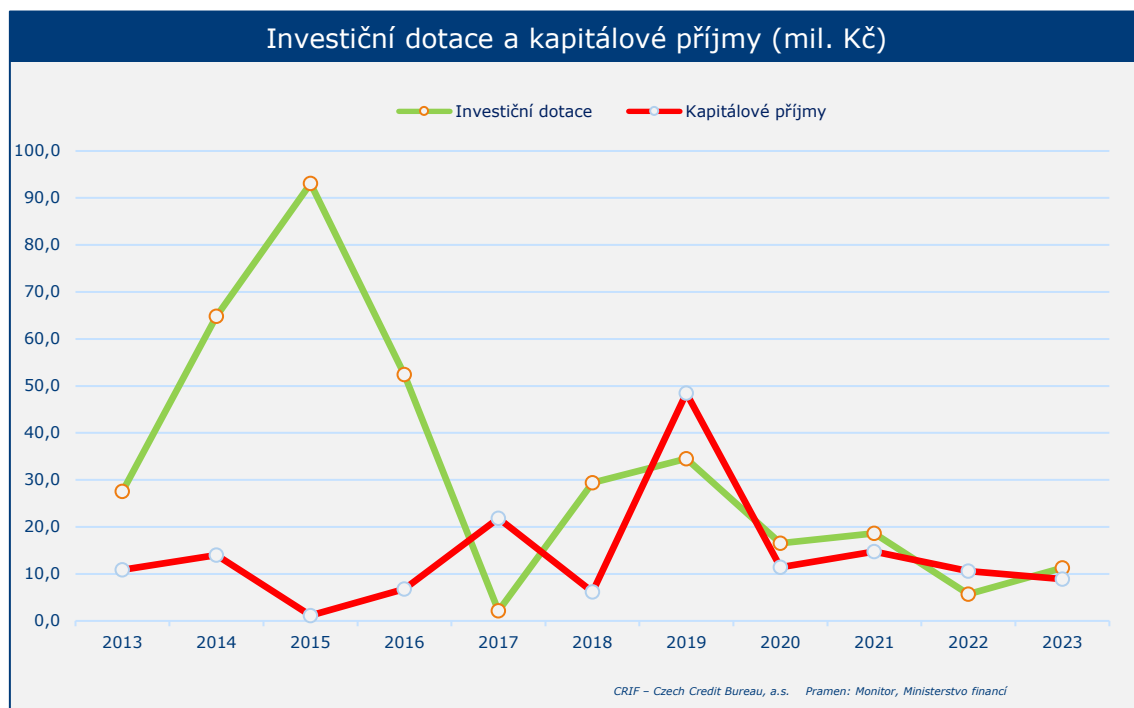
větší díl příjmů než v polovině první. Poměrně nízký podíl kapitálových výdajů na příjmech vykázalo město v období let 2016 až 2020 a rovněž v roce 2010.

Graf 15: Podíl kapitálových výdajů na příjmech

Investiční dotace pomohly s financováním kapitálových výdajů více v první polovině daného období než ve druhé. Zejména v posledních dvou letech se muselo město při investování více spoléhat na jiné zdroje.

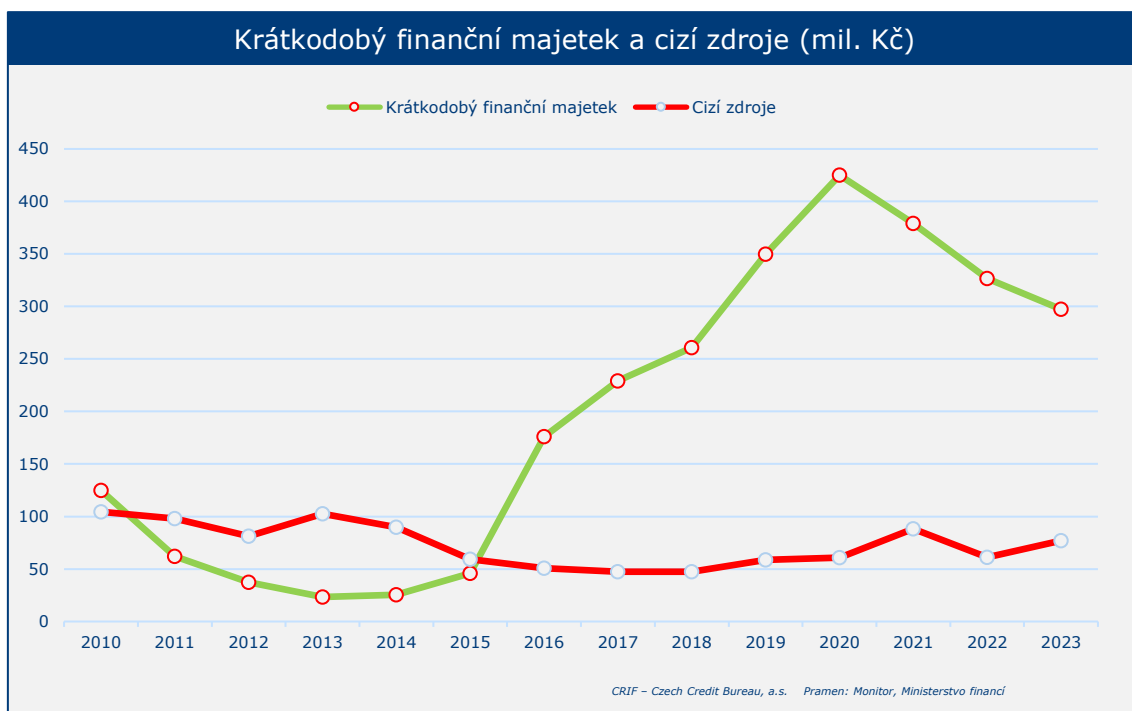
Po většinu let hrály ve struktuře financování kapitálových výdajů významnou roli investiční dotace. Výjimkou byly tři roky, a to 2017, ve kterém byl objem investičních dotací zdaleka nejnižší, a v letech 2019 a 2022. Vysoký objem příjmů z prodeje majetku měla Příbram v 2019, o něco méně to bylo v roce 2017.

Graf 16: Investiční dotace a kapitálové příjmy

Z porovnání objemu cizích zdrojů a krátkodobého finančního majetku vyplývá, že v prvních letech daného období převyšoval objem cizích zdrojů objem krátkodobého finančního majetku. Poté, až do roku 2020 rostly úspory mnohem rychleji než cizí zdroje. V navazujícím období se objem cizích zdrojů zvyšoval jen velmi mírně, objem úspor se však snižoval. I tak byl v roce 2023 vyšší než objem cizích zdrojů. Od roku 2019 hospodaří město bez dluhu. Namísto úvěrů využívá pro svůj rozvoj úspory.

Celkový majetek města měřený objemem aktiv se v posledních letech mírně zvyšoval, v roce 2023 však byl nižší než ve výchozím roce daného období.

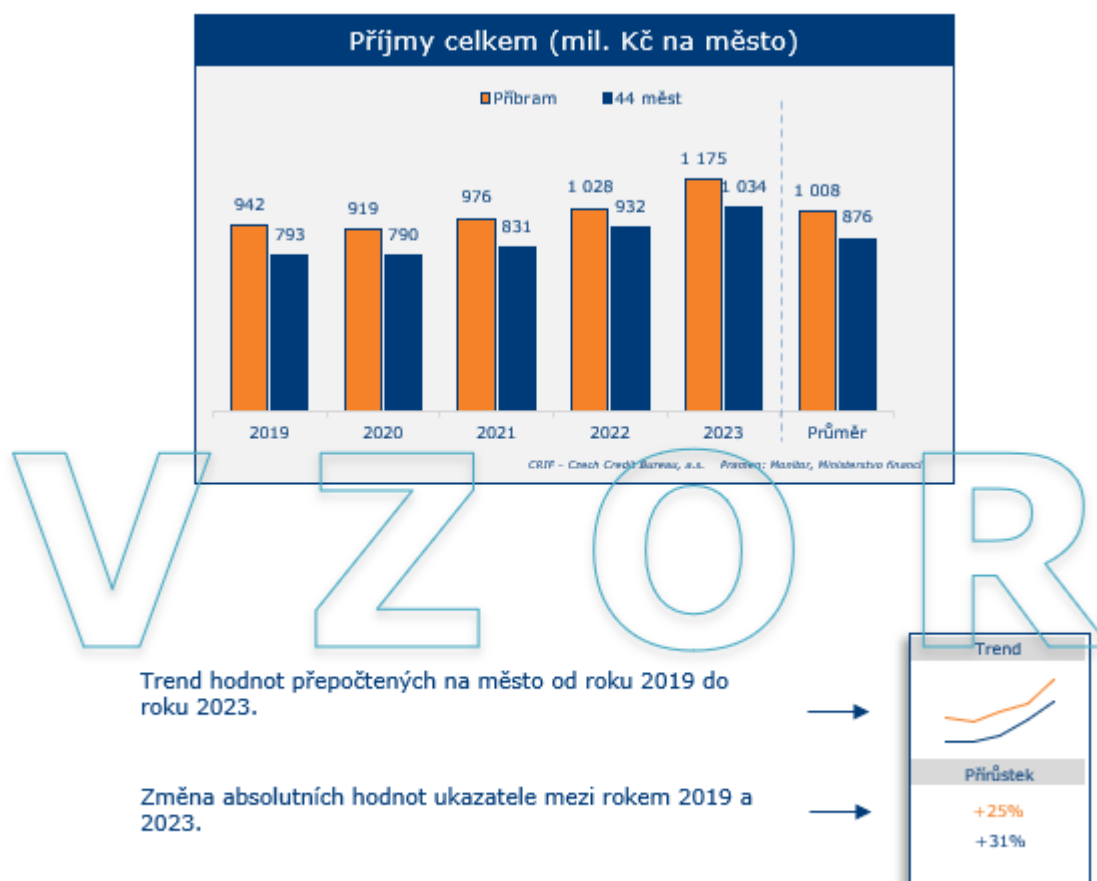
Graf 17: Krátkodobý finanční majetek a cizí zdroje

6. METODICKÉ POZNÁMKY KE SROVNÁVACÍ ANALÝZE

V této části analýzy porovnáváme rozpočtové a další ukazatele Příbrami se stejnými charakteristikami, skupiny 44 měst obdobné velikosti dané počtem obyvatel v rozmezí 20 000 až 49 999. V rámci této skupiny patří Příbram k těm větším.

Při zpracování vycházíme z dostupných údajů v účetních výkazech, tj. z rozpočtu, rozvahy a výsledovky, a to za období let 2019 až 2023. Všechny údaje se vztahují k poslednímu dni daného roku. Základem jsou údaje za Příbram a za průměr údajů za 44 měst obdobné velikosti.

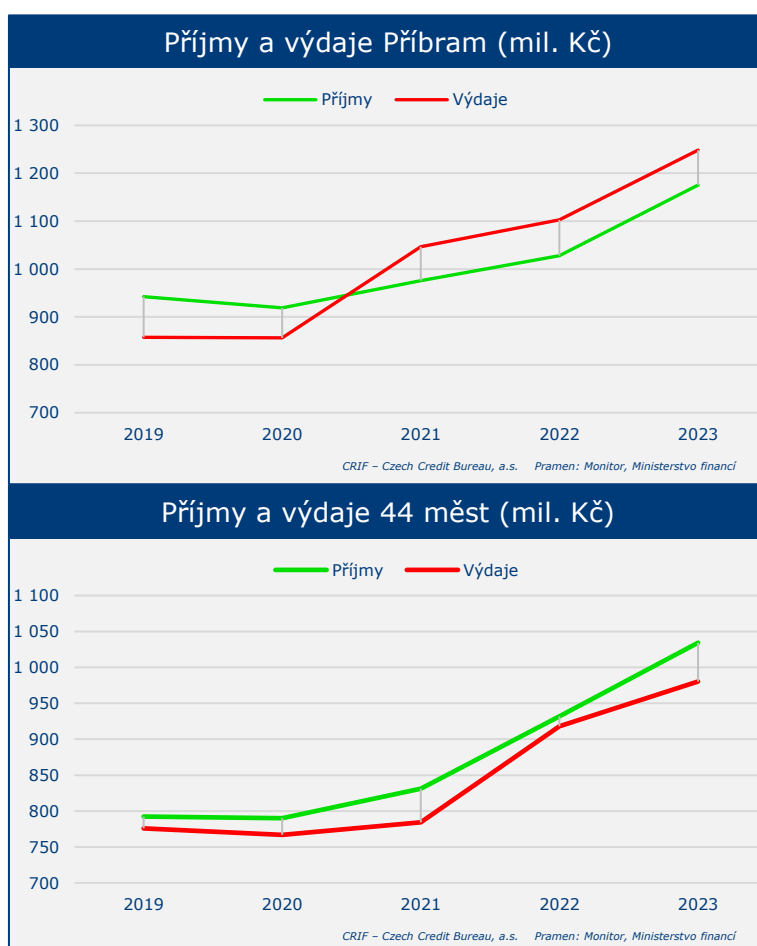
V grafickém znázornění ukazatelů mají jednotlivé složky grafu následující význam:

7. SROVNÁVACÍ ANALÝZA ZA OBDOBÍ LET 2019 AŽ 2023

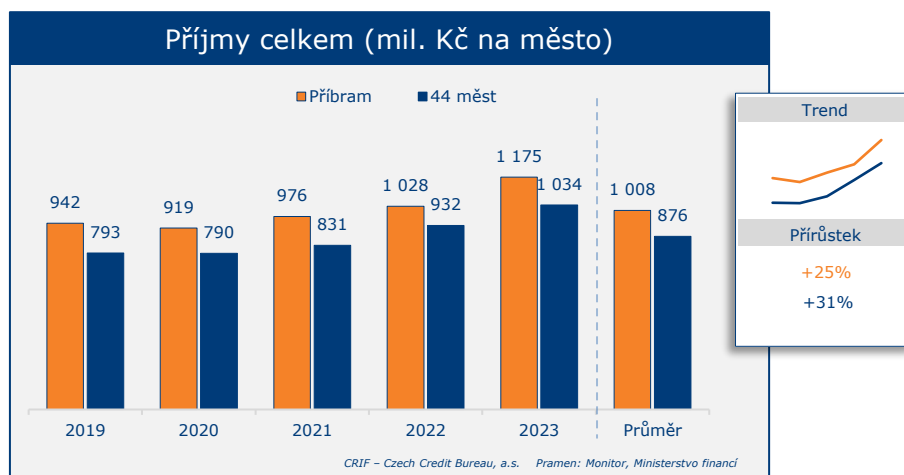
7.1. Příjmy a výdaje

V období let 2019 až 2023 rostly celkové příjmy Příbrami v průměru ročně o 6 %, ve srovnatelných městech o jeden procentní bod rychleji. Tempo růstu příjmů v Příbrami bylo krajně nerovnoměrné. Od meziročního poklesu o 2 % v roce 2020 až po značný růst v roce 2023 (14 %). V průměru se příjmy v daném období zvyšovaly o 10 % ročně. Rovněž výdaje se vyznačovaly výkyvy. Od nulového růstu v roce 2020 až po růst ve výši 22 % v následujícím roce. Příjmy ve skupině měst dané velikostní kategorie rostly v průměru o 7 % ročně, výdaje pak o 6 % ročně. V porovnání s Příbrami se tak příjmy skupiny měst zvyšovaly o jeden procentní bod ročně rychleji než v Příbrami, zatímco tempo růstu jejich výdajů bylo o čtyři procentní body pomalejší.

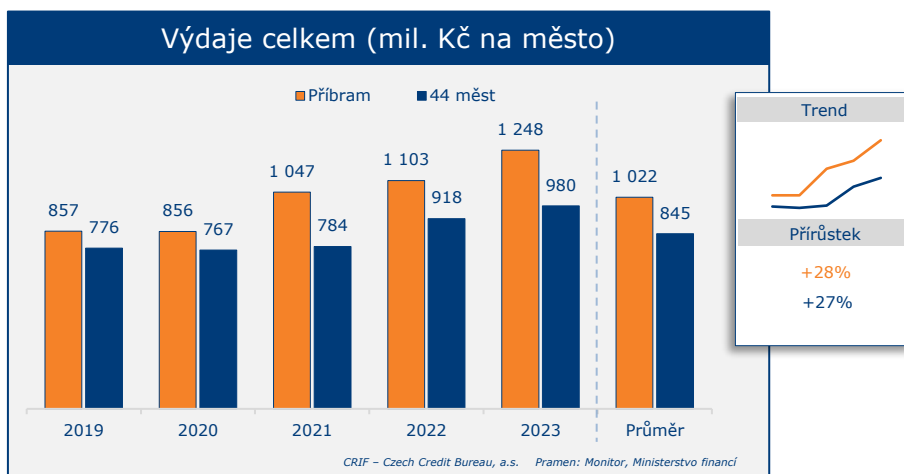
Graf 18: Vývoj příjmů a výdajů v Příbrami a ve srovnatelných městech

V letech 2019 až 2023 získala Příbram v každém roce více peněz do rozpočtu, než kolik připadlo na jedno město dané velikostní skupiny. V průměru to bylo o 132 mil. Kč ročně více. Nejvyšší rozdíl byl v roce 2019, ve kterém dosáhl 150 mil. Kč.

Graf 19: Příjmy celkem

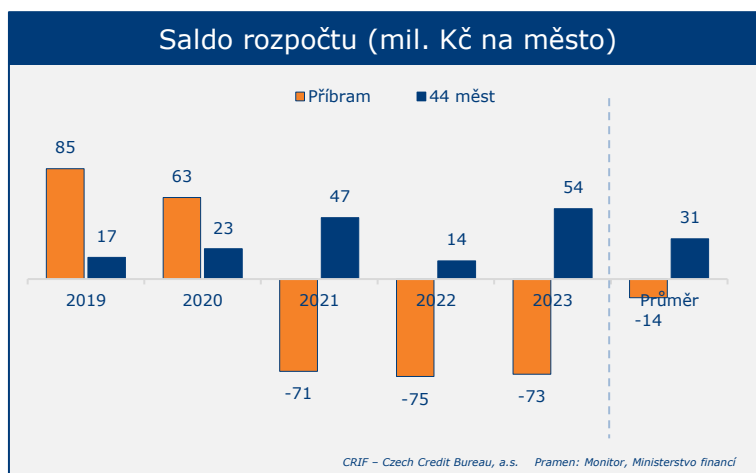
Celkové výdaje Příbrami byly rovněž každý rok vyšší, než byl průměr za srovnatelná města. Nejvyšší rozdíl vykázal rok 2023, a to 268 mil. Kč. V průměru byly výdaje Příbrami ročně o 177 mil. Kč vyšší, než kolik připadlo na jedno srovnatelné město.

Graf 20: Výdaje celkem

V prvních dvou letech vykazoval příbramský rozpočet přebytek, v následujících letech pak byl schodkový. Souhrnné saldo rozpočtu za celé období bylo záporné a na příjmech se podílelo 1 %. Saldo rozpočtu ve skupině měst bylo kladné v každém roce a na souhrnu

příjmů se za dané období podílelo 4 %, což představuje úspory, které města v dané velikostní skupině dosáhla v tomto období.

Graf 21: Saldo rozpočtu

Ve struktuře příjmů Příbrami představovaly daňové příjmy v průměru 68 % celkových příjmů, ve skupině měst to bylo o dva procentní body méně. V obou případech se jedná o zřetelný vzestup podílu daňových příjmů na celkových v daném období. I váha nedaňových příjmů se postupně zvyšovala, i když v roce 2023 mírně poklesla. V průměru byla o jeden procentní bod nižší než u srovnatelných měst.

Prakticky shodný byl podíl kapitálových příjmů v Příbrami a ve srovnatelných městech. Tato položka nemá z hlediska celkových příjmů větší význam. Neinvestiční dotace měly v příbramském rozpočtu o něco vyšší váhu než u srovnatelných měst, u investičních dotací tomu bylo naopak. V průměru byla jejich váha poloviční oproti skupině měst dané velikostní kategorie. Rozpočet Příbrami byl v daném období závislý na dotacích v průměru z 18 % ročně, stejně jako skupina srovnatelných měst.

Příbram	2019	2020	2021	2022	2023	průměr
daňové	66 %	63 %	66 %	71 %	73 %	68 %
nedaňové	9 %	13 %	13 %	14 %	12 %	12 %
kapitálové	5 %	1 %	2 %	1 %	1 %	2 %
neinvestiční dotace	16 %	20 %	17 %	14 %	14 %	16 %
investiční dotace	4 %	2 %	2 %	1 %	1 %	2 %
44 měst	2019	2020	2021	2022	2023	průměr
daňové	67 %	63 %	65 %	67 %	69 %	66 %
nedaňové	13 %	13 %	14 %	14 %	13 %	13 %
kapitálové	2 %	2 %	2 %	3 %	2 %	2 %
neinvestiční dotace	13 %	19 %	15 %	12 %	13 %	14 %
investiční dotace	5 %	4 %	4 %	4 %	3 %	4 %

Tabulka 4: Porovnání struktury příjmů

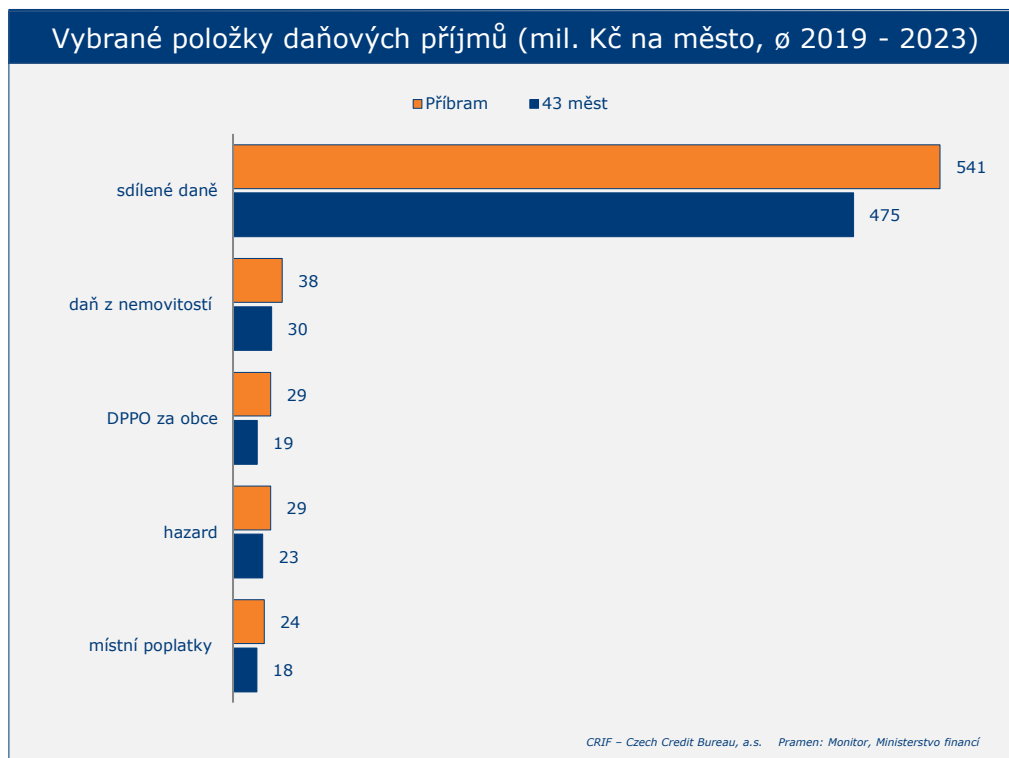
7.2. Daňové příjmy

Objem daňových příjmů Příbrami byl každoročně vyšší, než kolik vykazalo v průměru jedno srovnatelné město, a to o 106 mil. Kč ročně. Sdílené daně představovaly 79 % celkových daňových příjmů v Příbrami a 82 % ve srovnatelných městech. Příbram tak získávala v průměru ročně v rámci sdílených daní o 66 mil. Kč více, než kolik připadlo na jedno srovnatelné město. V daném období se objem sdílených daní zvýšil o 38 %, jejich dynamika ve srovnatelných městech bylo o dva procentní body nižší. Sdílené daně tvoří podíl města na celostátním výnosu daně z příjmů právnických a fyzických osob a daně z přidané hodnoty. Nejdůležitější roli hraje daň z přidané hodnoty.

Rovněž na dani z nemovitých věcí získávala Příbram více peněz do rozpočtu než jedno srovnatelné město, i když rozdíl nebyl až tak velký. Dosahoval 8 mil. Kč v průměru ročně. Mezi rokem 2019 a 2023 se výnos daně z nemovitých věcí zvedl v Příbrami o 8 %, ve srovnatelných městech to bylo o 6 %.

I daň z příjmů právnických osob za obce byla v Příbrami vyšší, a to v průměru o 10 mil. Kč ročně. Příjmy z hazardu byly v Příbrami o 6 mil. Kč ročně vyšší, než kolik připadlo na jedno srovnatelné město. V obou případech byly vyšší na konci daného období než na počátku. Mezi rokem 2019 a 2023 se zvýšily o 82 % v Příbrami a o 59 % ve srovnatelných městech. Příjmy z místních poplatků v Příbrami převýšily ty v jednom srovnatelném městě v průměru ročně o 6 mil. Kč. A to i přesto, že se v Příbrami

v daném období o 16 % snížily, zatímco ve srovnatelných městech se naopak o 46 % zvedly.

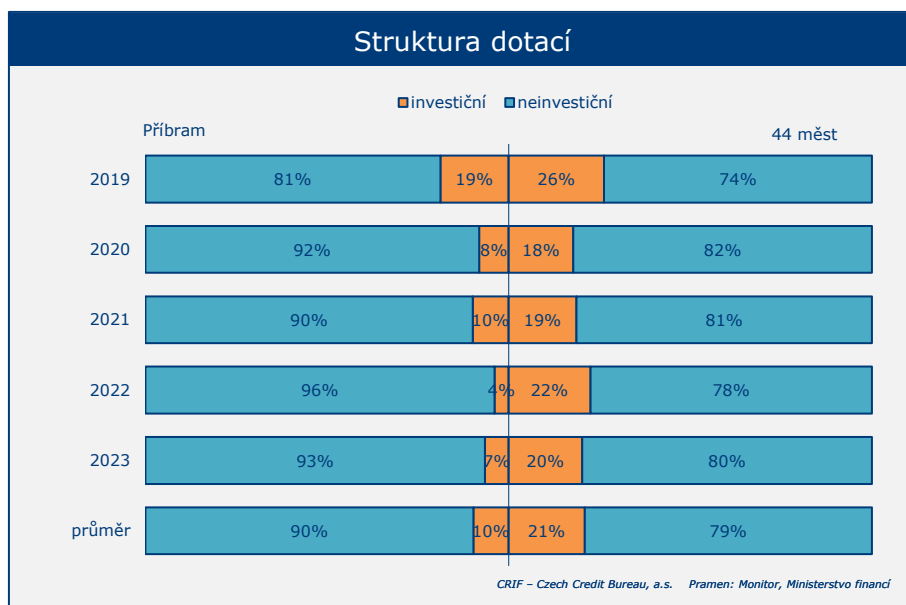

Graf 22: Vybrané položky daňových příjmů

7.3. Dotace

Celkové dotace zaujímaly stejný podíl na příjmech v Příbrami jako ve srovnatelných městech, a to v průměru 18 % ročně. V průměru v daném období získalo jedno srovnatelné město 159 mil. Kč ročně, což je o 20 mil. Kč ročně méně, než kolik dostala Příbram. Mezi rokem 2019 a 2023 se objem celkových dotací snížil o 6 % v Příbrami, ve srovnatelných městech se o 14 % zvedl.

Velký rozdíl najdeme u struktury celkových dotací. V Příbrami se investiční dotace na celkových podílely v průměru ročně 10 %, ve srovnatelných městech to bylo až 21 %. V průměru za jeden rok získala Příbram na investičních dotacích 17,3 mil. Kč, srovnatelné město pak 33,2 mil. Kč. V obou případech byl objem investičních dotací na počátku daného období vyšší než na jeho konci.

Graf 23: Struktura dotací

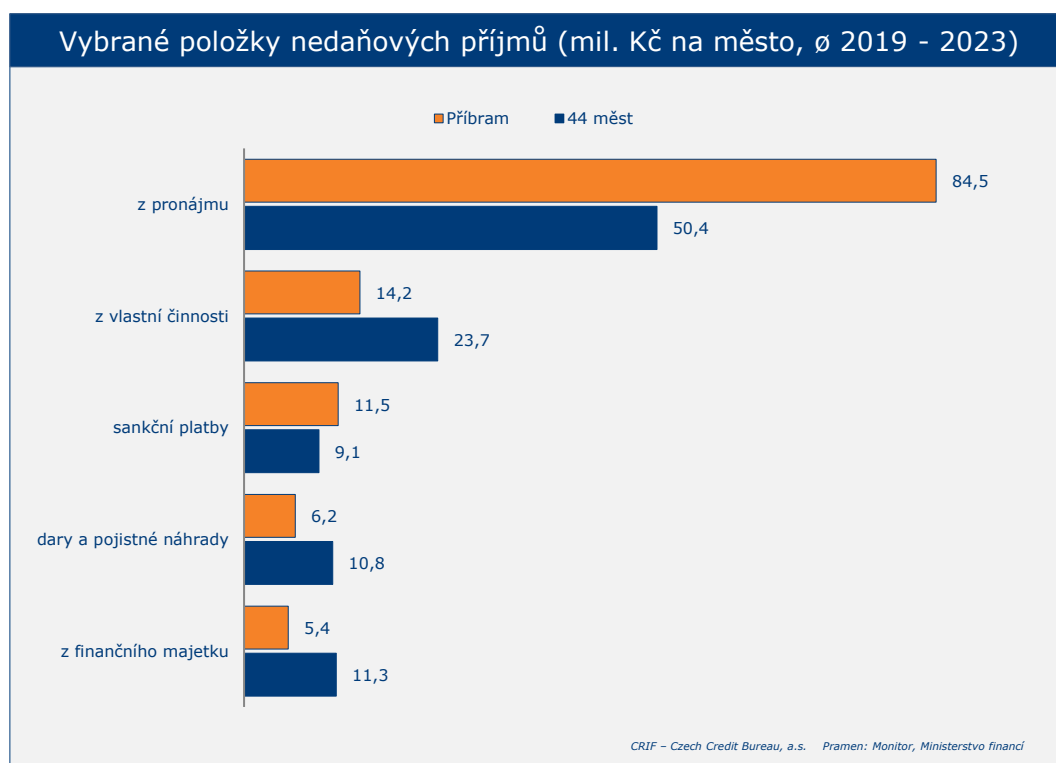
7.4. Nedaňové příjmy

V roce 2019 byl objem nedaňových příjmů Příbrami nižší, než kolik připadlo na jedno srovnatelné město. V následujících třech letech tomu bylo naopak a v posledním roce se tyto příjmy vyrovnaly. Mezi rokem 2019 a 2023 se nedaňové příjmy Příbrami zvýšily o 60 %, ve srovnatelných městech rostly pomaleji, konkrétně jen o 38 %.

Nejdůležitější složkou nedaňových příjmů jsou příjmy z pronájmu. Platí to v obou případech, i když rozdílnou měrou. V Příbrami představovaly v průměru 68 % objemu nedaňových příjmů, ve srovnatelných městech jen 43 %. Mezi rokem 2019 a 2023 se příjmy z pronájmu zvedaly v Příbrami mnohem rychleji než ve srovnatelných městech (52 % versus 19 %). V roce 2023 dosáhly příjmy z pronájmu v Příbrami 90,3 mil. Kč, na jedno srovnatelné město připadlo 54,9 mil. Kč.

Druhou nejvýznamnější položkou nedaňových příjmů jsou příjmy vlastní činnosti. V průměru dosáhly v Příbrami výše 14,2 mil. Kč, na jedno srovnatelné město připadlo 23,7 mil. Kč. Výnos tak je v Příbrami nižší, i když se v daném období v Příbrami zvýšily o 200 %, zatímco ve srovnatelných městech to bylo pouze o 22 %. Zatímco ve výchozím roce byly příjmy z pronájmu v Příbrami 3,6krát nižší, na konci období to bylo již jen 1,5krát. V této položce tak došlo k přiblížení Příbrami k průměru srovnatelných měst.

Příbram inkasovala i vyšší sankční platby. V průměru to bylo více o 2,4 mil. Kč ročně. Naopak, na darech a pojistných náhradách získala Příbram v průměru ročně o 4,6 mil. Kč méně než jedno srovnatelné město. Rovněž výnosy z finančního majetku byly v Příbrami nižší, a to o 5,9 mil. Kč v průměru ročně.

Graf 24: Vybrané položky nedaňových příjmů

7.5. Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy představují malou položku v Příbrami i ve srovnatelných městech. V průměru za rok získala Příbram 18,8 mil. Kč, a to je o 0,9 mil. Kč méně než srovnatelné město. Nejvýznamnější položkou je prodej pozemků. Výnosy z prodeje pozemků tvořily v průměru 75 % kapitálových příjmů v Příbrami a 70 % ve srovnatelných městech. V průměru ročně prodala Příbram pozemky ve výši 9,7 mil. Kč, jedno srovnatelné město pak 13,5 mil. Kč.

Prodejem ostatní nemovitostí obdržela Příbram v průměru ročně 4,7 mil. Kč a srovnatelné město 3,9 mil. Kč. Srovnatelné město bylo aktivnější než Příbram při prodávání pozemků a méně aktivní při prodeji ostatních nemovitostí, tj. budov, staveb apod. Mnohém méně peněz však získala prodejem akcií a majetkových podílů. Naposledy tak učinila v roce 2019, a to v poměrně malém rozsahu.

7.6. Běžný rozpočet

Běžný rozpočet odráží, jak se vyvíjelo financování provozu města. K běžným příjmům se řadí daňové a nedaňové příjmy a neinvestiční dotace. Tyto příjmy se porovnávají s běžnými výdaji. Saldo běžného rozpočtu ukazuje, jaké úspory v rámci financování provozu město dosáhlo. Tyto úspory pak lze využít jako další zdroj financování např. kapitálových výdajů.

Běžné příjmy i výdaje byly v Příbrami každoročně vyšší, než kolik připadlo na jedno srovnatelné město. Běžné příjmy byly v průměru ročně vyšší o 149 mil. Kč, běžné výdaje o 135 mil. Kč. Srovnatelné město však vykázalo o 4 mil. Kč vyšší provozní saldo, rovněž jeho podíl na běžných příjmech byl vyšší, a to o tři procentní body. Příbram tak v daném období vykazovala nižší úspory při financování provozu než srovnatelná města.

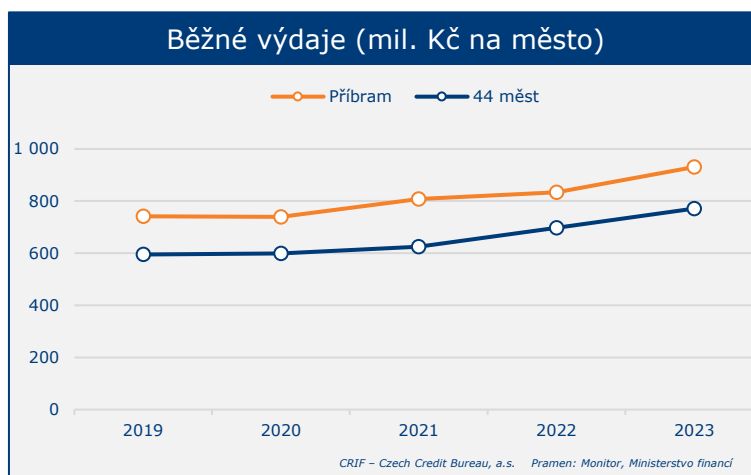
Běžný rozpočet (mil. Kč na město, ø 2019 - 2023)	Příbram	44 měst
příjmy	971.8	823.1
výdaje	810.6	657.5
provozní saldo	161.3	165.6
saldo/příjmy	17 %	20 %

Tabulka 5: Běžný rozpočet

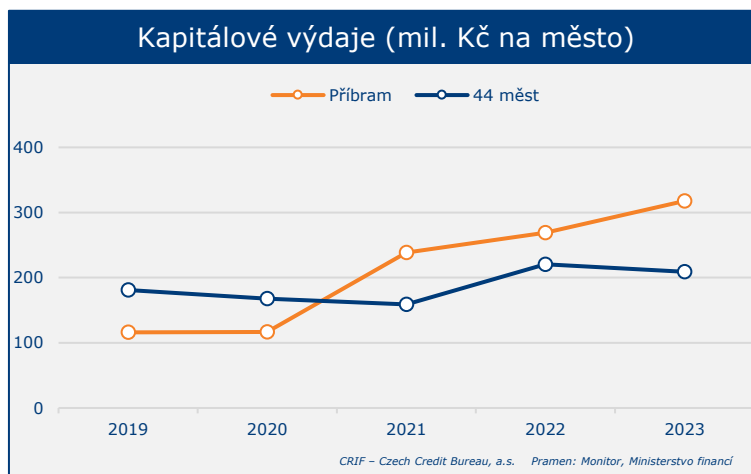
7.7. Výdaje

Celkové výdaje připadající na jedno město v dané velikostní kategorii byly v každém roce daného období v průměru o 177 mil. Kč nižší než v Příbrami. Platí to pro běžné a kapitálové výdaje až pro poslední tři roky. Pro celé období však platí, že běžné výdaje v Příbrami převýšily ty v jednom srovnatelném městě každý rok průměrně o 153 mil. Kč, ty kapitálové o 24 mil. Kč.

Z celkových výdajů věnovala Příbram na investice v průměru ročně 20 %, srovnatelná města 22 %. Investiční dotace financovaly v Příbrami 11 % kapitálových výdajů, ve srovnatelných městech to bylo znatelně více, a to 18 %. V Příbrami se vliv investičních dotací na kapitálové výdaje významně snižoval, a to z 30 % v roce 2019 až po 2 % v roce 2023. K poklesu došlo i u srovnatelných měst, nebyl však tak razantní.

Graf 25: Běžné výdaje

Graf 26: Kapitálové výdaje

Ve struktuře celkových výdajů v Příbrami dominovaly výdaje na komunální služby. Ty se na celkových výdajích v průměru podílely 24 %, přitom ve srovnatelných městech tvořily tyto výdaje pouhých 7 %. Příbram na tuto oblast vydala v průměru ročně o 186,5 mil. Kč více než jedno srovnatelné město. Mezi rokem 2019 a 2023 se výdaje na tuto oblast v Příbrami více než zdvojnásobily, zatímco ve srovnatelných městech se zvedly o 18 %.

Výdaje na samosprávu představovaly v průměru 15 % celkových výdajů v Příbrami, avšak 19 % ve srovnatelných městech, ve kterých získaly nejvyšší podíl na celkových výdajích. Ve srovnatelných městech se v daném období zvyšovaly rychleji než v Příbrami. Výdaje na samosprávu byly v Příbrami v průměru ročně o 7,9 mil. Kč nižší než v jednom srovnatelném městě.

Na vzdělávání šla v průměru jedna desetina celkových výdajů v Příbrami a 11 % ve srovnatelných městech. Tyto výdaje byly v průměru každý rok o 12,4 mil. Kč vyšší v Příbrami než v jednom srovnatelném městě. Přitom se v Příbrami v daném období o 13 % snížily, zatímco srovnatelná města vykázala růst o 13 %.

Výdaje na sociální péči se podílely na celkových výdajích v průměru jednou desetinou v Příbrami a 7 % ve srovnatelných městech. V Příbrami byly každoročně vyšší o 48,1 mil. Kč než v jednom srovnatelném městě. V daném období se v Příbrami zvedly o 38 %, ve srovnatelných městech to bylo o 40 %.

Na kulturu, církev a sdělovací prostředky šlo z příbramského rozpočtu v průměru ročně 8 % celkových výdajů, ve srovnatelných městech to bylo o jeden procentní bod méně. Každý rok byly výdaje na tuto oblast o 21 mil. Kč vyšší než v jednom srovnatelném městě. Přitom se v daném období tyto výdaje zvyšovaly ve srovnatelných městech 2krát rychleji než v Příbrami.

Výdaje na pozemní komunikace byly každý rok v Příbrami o 37,2 mil. Kč nižší než v jednom srovnatelném městě. Přitom se v daném období zvyšovaly mnohem rychleji než ve srovnatelných městech. Na celkových výdajích se tato oblast podílela v průměru 5 % v Příbrami, ve srovnatelných městech však měla dvojnásobný podíl.

Oblast bezpečnosti a veřejného pořádku se na celkových výdajích podílela shodně 4 % v obou případech. Platí to i pro tempo růstu v daném období (27 %). Výdaje v Příbrami byly v průměru každý rok o 8,5 mil. Kč vyšší než v jednom srovnatelném městě.

Na oblast bydlení šlo v Příbrami v průměru ročně o 13,5 mil. Kč méně než v jednom srovnatelném městě. Na celkových výdajích se tato oblast podílela 3 %, což je poloviční podíl v porovnání s městy v dané velikostní kategorii. Mezi rokem 2019 a 2023 se výdaje Příbrami na tuto oblast o 22 % snížily, zatímco ve srovnatelných městech se o 14 % zvedly. Náklady na zásobování vodou a odvádění a čištění odpadních vod byly v Příbrami v průměru ročně méně než poloviční oproti srovnatelnému městu, přestože se mezi rokem 2019 a 2023 zvedly na téměř na devítinásobek.

Méně peněz, než jedno srovnatelné město věnovala Příbram na silniční dopravu a na vzhled města. Výdaje na silniční dopravu se v daném období snižovaly v obou případech, v Příbrami však mnohem rychleji.

Celkové výdaje (mil. Kč na město, ø 2019 - 2023)	Příbram	44 měst	rozdíl
komunální služby	248.8	62.3	186.5
správa	150.3	158.1	-7.9
vzdělávání	106.2	93.9	12.4
sociální péče	106.3	58.2	48.1
kultura	77.0	56.0	21.0
sport a zájmová činnost	69.4	69.6	-0.2
pozemní komunikace	46.7	83.9	-37.2
bezpečnost	40.3	31.8	8.5
bydlení	33.7	47.1	-13.5
nakládání s odpady	15.5	37.2	-21.6
voda	5.2	11.5	-6.3
silniční doprava	2.4	6.0	-3.6
vzhled obce	0.9	23.8	-22.9

Tabulka 6: Celkové výdaje

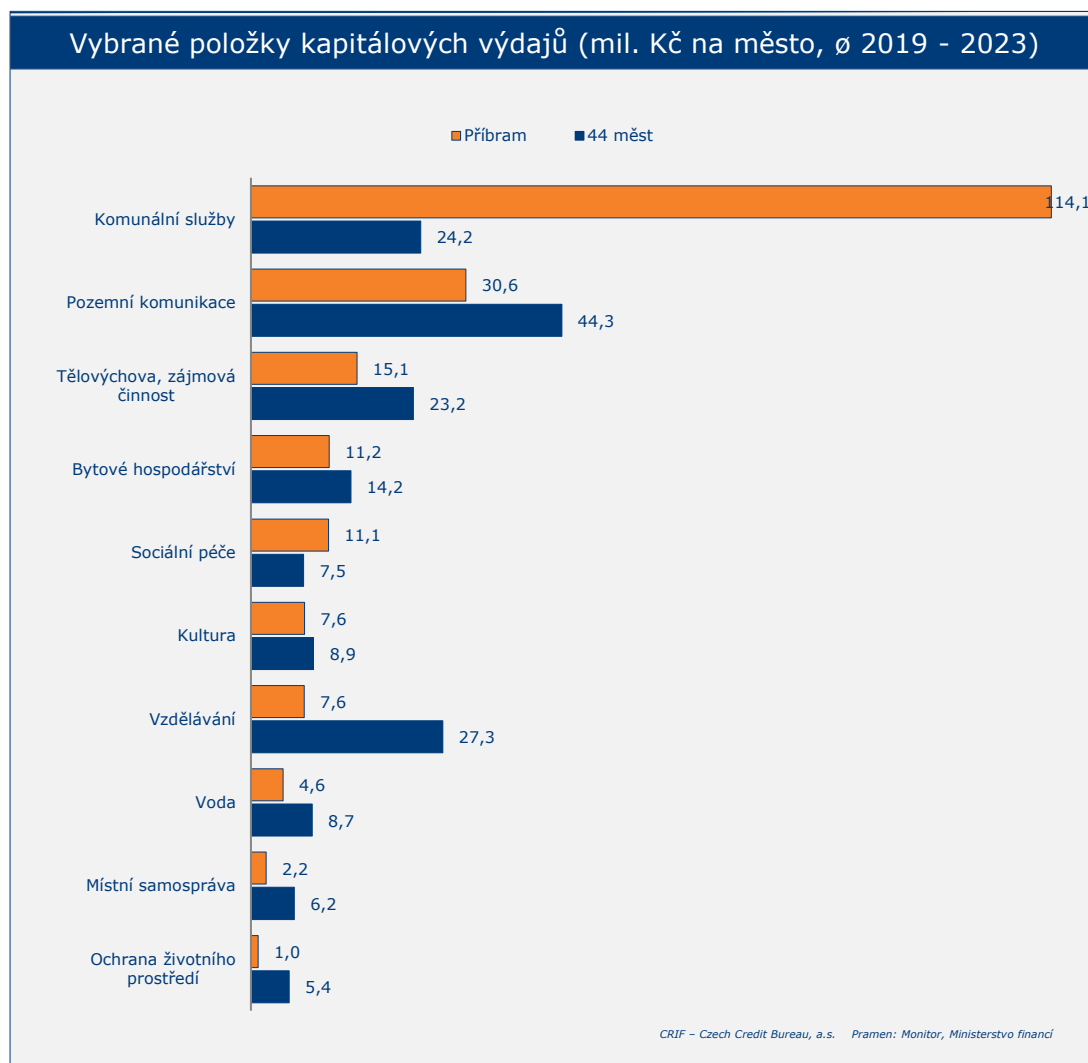
7.8. Kapitálové výdaje

V Příbrami byly kapitálové výdaje v průměru ročně o 24 mil. Kč vyšší, než kolik vykazalo jedno srovnatelné město. Nižší hodnoty měla Příbram na začátku daného období, na jeho konci tomu bylo naopak.

Více než polovina kapitálových výdajů v Příbrami v průměru ročně šla na shodnou oblast jako u výdajů celkových, tedy na komunální služby. Ve srovnatelných městech se tato oblast podílela 13 %. Rozdíl mezi průměrnou roční částkou Příbrami a měst v dané skupině dosahoval téměř 90 mil. Kč ročně. Byly tak v Příbrami téměř pětkrát vyšší.

Pozemní komunikace se na kapitálových výdajích podílely v průměru ročně 14 % v Příbrami, zato 24 % ve srovnatelných městech. Kapitálové výdaje byly v tomto případě v Příbrami každý rok v průměru nižší o 13,7 mil. Kč. Na sport a zájmovou činnost věnovala Příbram v průměru 7 % kapitálových výdajů, srovnatelná města 12 %. Výdaje v Příbrami byly v průměru o 8,1 mil. Kč ročně nižší než v jednom srovnatelném městě.

Na bydlení šlo z příbramského rozpočtu v průměru každý rok o 3,1 mil. Kč méně než v jednom srovnatelném městě. Zato na sociální oblast to bylo o 3,5 mil. Kč více. Značný rozdíl najdeme u kapitálových výdajů do vzdělávání. Tyto výdaje byly v Příbrami v průměru ročně nižší o téměř o 20 mil. Kč než v jednom srovnatelném městě. Nižší byly i kapitálové výdaje Příbrami na zásobování vodou, na místní správu a na ochranu životního prostředí.

Graf 27: Vybrané kapitálové výdaje

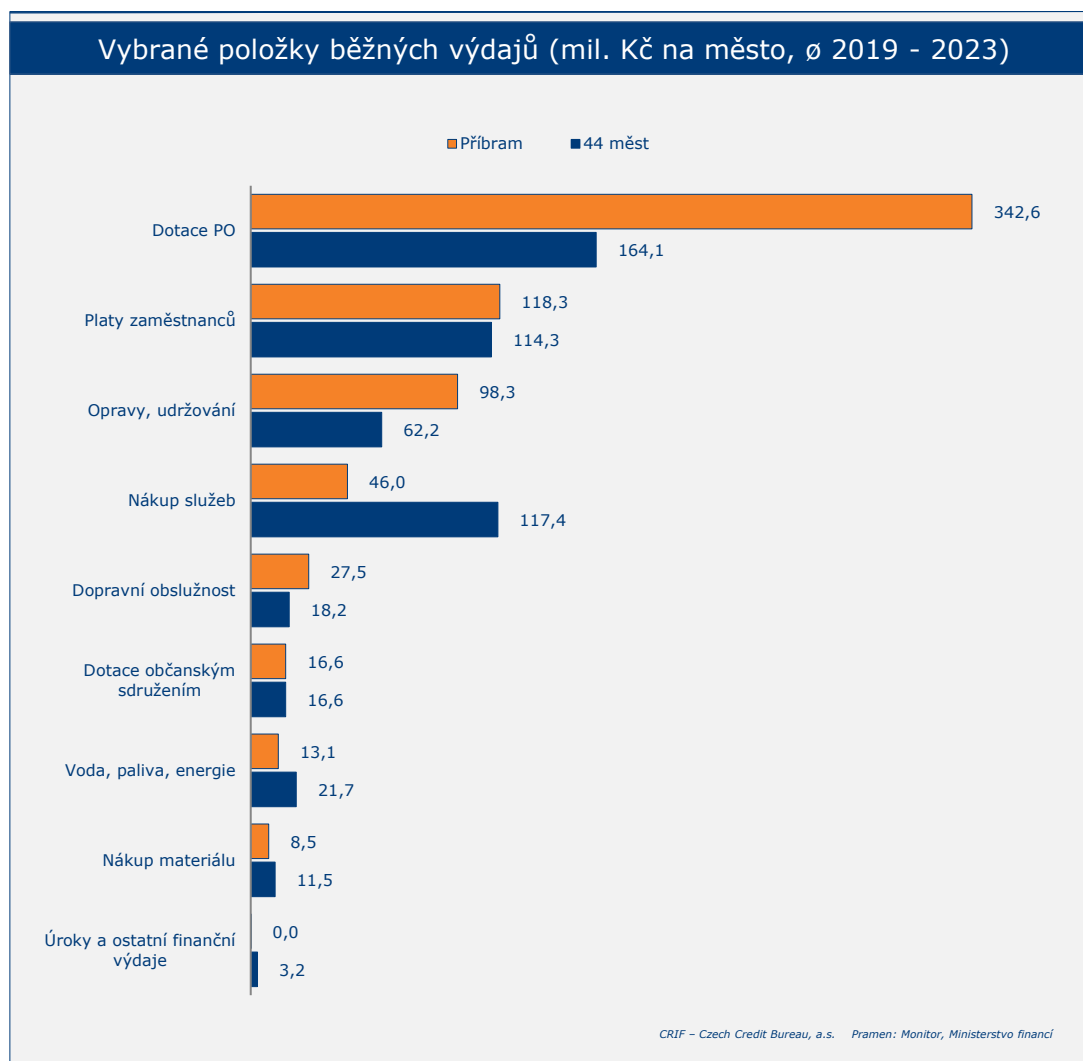
7.9. Běžné výdaje

Na rozdíl od kapitálových výdajů byly ty běžné v Příbrami každoročně vyšší než v jednom srovnatelném městě. Přesto se v rozpočtu Příbrami najdou položky, ve kterých byly její běžné výdaje nižší. Nejvyšší položkou byly v obou případech dotace příspěvkovým a podobným organizacím. V příbramském rozpočtu tvořily v průměru více než třetinu

celkových běžných výdajů, ve srovnatelných městech to byla jen necelá pětina. V průměru ročně byly tyto výdaje o 178,5 mil. Kč vyšší než v jednom srovnatelném městě.

Na platy zaměstnanců šlo v průměru ročně 12 % v Příbrami a 14 % ve srovnatelných městech z běžných výdajů. V přepočtu na jedno město v dané velikostní skupině jsou tyto výdaje obdobné. Na opravu a údržbu vydala Příbram v průměru ročně o 36,1 mil. Kč více než jedno srovnatelné město. Zato na nákup služeb to bylo o 71,4 mil. Kč méně. Výše dotací občanským sdružení byla v obou případech srovnatelná. Za vodu, paliva a energie zaplatila Příbram každý rok o 8,6 mil. Kč méně než jedno srovnatelné město a o 3 mil. Kč méně to bylo i u výdajů na nákup materiálu.

Příbram poskytovala příspěvkovým a podobným organizacím mnohem více peněz než jedno srovnatelné město. Více peněz vynaložila i na opravy a údržbu prováděné externími pracovníky. Na druhou stranu byly její výdaje na nákup služeb mnohem nižší. Patří sem např. platby nájemného, peněžním ústavům, za elektronickou komunikaci, konzultační, poradenské a právnické služby, za školení a vzdělávání.

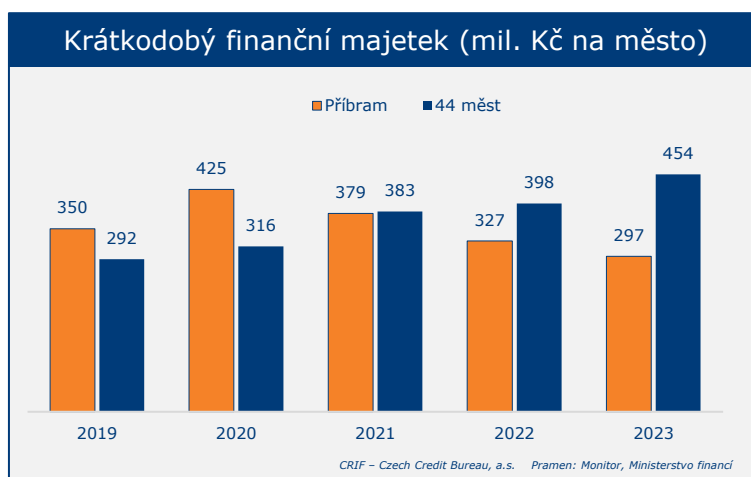
Graf 28: Vybrané běžné výdaje

7.10. Úspory, dluh a další aspekty rozpočtového hospodaření

V daném období nevykazovala Příbram žádný dluh. Jeho objem se ve srovnatelných městech v letech 2019 až 2023 zvýšil o 13 %. Ve skupině měst dané velikostní kategorie nemělo koncem roku 2023 dluh, kromě Příbrami, ještě dalších 9 měst, tedy téměř každé čtvrté.

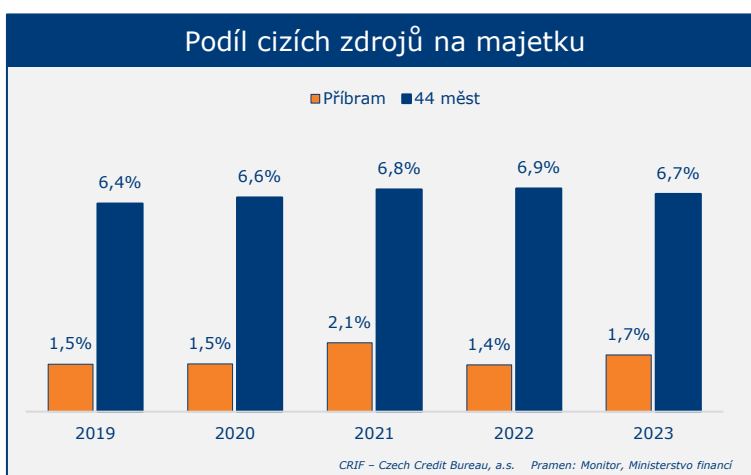
Objem úspor měřený krátkodobým finančním majetkem se v Příbrami v roce 2020 zvýšil, a poté se jen snižoval. Mezi rokem 2019 a 2023 poklesl o 15 %, zatímco ve srovnatelných městech se o 55 % zvedl. Zatímco v prvních dvou letech daného období byly úspory Příbrami vyšší než v jednom srovnatelném městě, v roce 2021 dosáhl stejných hodnot. Poté se odstup Příbrami od jednoho srovnatelného města prohluboval. V posledních dvou

letech se úspory Příbrami o 22 % snížily, zatímco ve srovnatelných městech o 19 % vzrostly. Pod krátkodobý finanční majetek spadá především stav na běžných účtech, pokladna a případně krátkodobé termínované vklady.

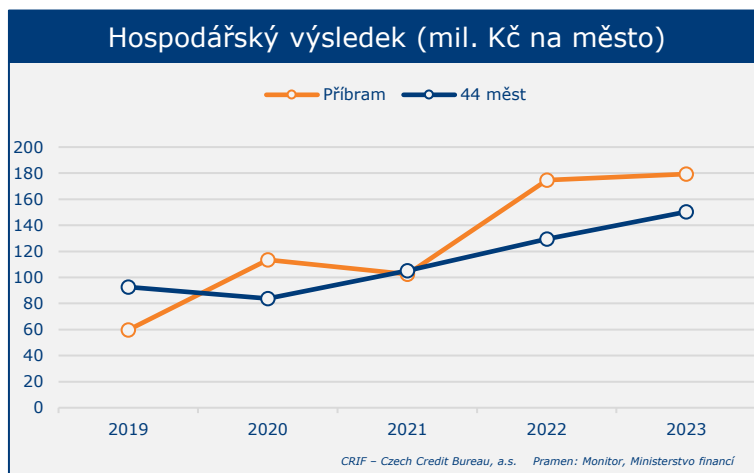
Graf 29: Krátkodobý finanční majetek

Podíl cizích zdrojů na aktivech byl v Příbrami v každém roce daného období výrazně nižší než ve srovnatelných městech. Rozdíl se pohyboval kolem pěti procentních bodů. V obou případech se podíl cizích zdrojů na aktivech držel na vcelku stabilní úrovni. Cizí zdroje zahrnují dlouhodobé úvěry a závazky, dlouhodobé přijaté zálohy a další.

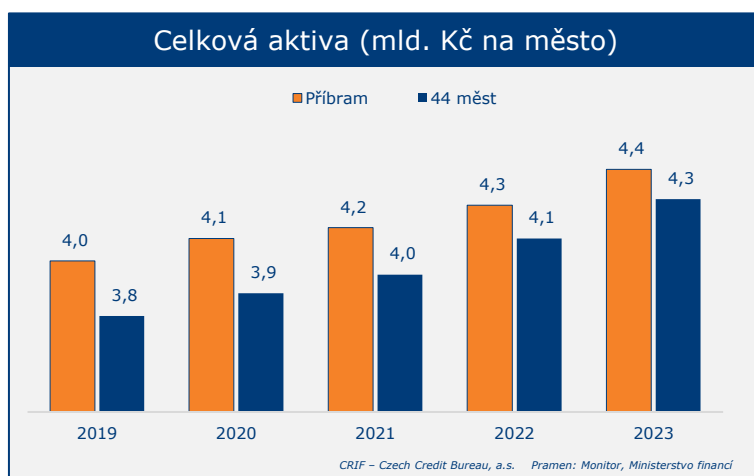
Graf 30: Podíl cizích zdrojů na majetku

Hospodářský výsledek, tedy rozdíl mezi výnosy a náklady z hospodářské činnosti, byl v Příbrami vesměs vyšší než v jednom srovnatelném městě. Nižší byl jen v prvním roce daného období a shodný v roce 2021.

Graf 31: Hospodářský výsledek

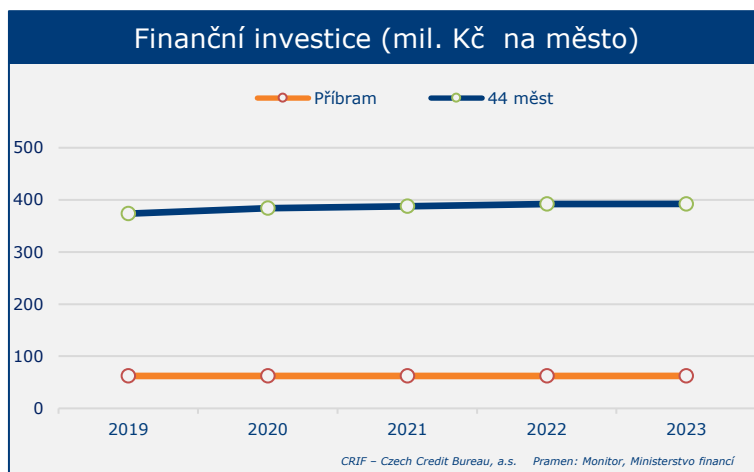
Majetek Příbrami měřený objemem celkových aktiv byl v každém roce daného období v Příbrami vyšší, než kolik připadlo na jedno srovnatelné město. Mezi rokem 2019 a 2023 se majetek Příbrami zvýšil o 10 %, ve srovnatelných městech to bylo o 13 %. Do celkových aktiv se počítá dlouhodobý hmotný majetek (stavby, pozemky, kulturní předměty), software, nedokončený dlouhodobý majetek a dlouhodobý finanční majetek.

Graf 32: Celková aktiva

Finanční investice neboli dlouhodobý finanční majetek zahrnuje majetkové účasti obce v osobách s rozhodujícím nebo podstatným vlivem, dlouhodobé půjčky, případně termínované dlouhodobé vklady. Jejich objem se v Příbrami setrval drží na šestině objemu u jednoho srovnatelného města. V Příbrami se jeho objem v daném období prakticky

nezměnil, ve srovnatelných městech vzrostl o 5 %. Majetkové účasti Příbrami jsou mizivé a finanční investice zde tvoří téměř výlučně ostatní dlouhodobý finanční majetek.

Graf 33: Finanční investice

8. ROK 2024

Celkové příjmy Příbrami dosáhly na konci prvního pololetí roku 2024 výše 597,6 mil. Kč a výdaje činily 537,6 mil. Kč. Zatímco se příjmy oproti prvnímu pololetí loňského roku zvýšily o 3 %, celkové výdaje se naopak o 12 % snížily. Výsledkem byl, na rozdíl od předchozího roku, přebytek rozpočtu, a to ve výši 60 mil. Kč. Příbram tak v tomto období ušetřila 10 % celkových příjmů, zatímco o rok dříve rozpočet skončil 5 % schodkem.

O meziroční přírůstek příjmů se nejvíce zasloužily daňové příjmy s příspěvkem ve výši 17,9 mil. Kč, které se meziročně zvedly o 4 %. Rostly tedy rychleji než celkové příjmy. Nedaňové příjmy přispěly částkou 8,2 mil. Kč. Ty se meziročně zvedly o 14 %. Značný růst zaznamenaly kapitálové příjmy, jejich příspěvek dosáhl výše 5,4 mil. Kč. Meziročně se jejich objem téměř ztrojnásobil. Objem investičních dotací se také zvýšil, a to o 1,8 mil. Kč, meziročně stoupl o pětinu. Jedinou položkou, která zaznamenala meziroční pokles byly neinvestiční dotace. Meziročně se snížily o 18 %, resp. o 16,2 mil. Kč.

Objem celkových výdajů se v prvním pololetí letošního roku snížil, a to o 12 %, resp. o 70,3 mil. Kč, a to navzdory tomu, že celkové příjmy v daném období vzrostly. Snížily se nejen běžné výdaje (o 17,4 mil. Kč, resp. o 3 %), ale i kapitálové, které zaznamenaly podstatnější pokles než ty běžné (o 53 %, resp. o 52,9 mil. Kč).

Podíl dotací na celkových příjmech se letos oproti stejnému období loňského roku snížil ze 17 % na 14 %. Bylo to důsledkem zejména poklesu neinvestičních dotací. V souvislosti s tím stoupl podíl investičních dotací na celkovém objemu dotací z 9 % na 12 %.

Výrazný pokles zaznamenala ta část celkových příjmů, které město věnovalo na investice. Podíl kapitálových výdajů na příjmech se snížil ze 17 % v roce 2023 na 8 % v letošním roce. Zatímco v prvním pololetí loňského roku financovaly investiční dotace 9 % kapitálových výdajů, letos to bylo již 22 %.

Běžný rozpočet skončil přebytkem ve výši 89,2 mil. Kč, což je o 27,3 mil. Kč více než o rok dříve. V rámci financování provozu ušetřila letos Příbram 15 % běžných příjmů, o rok dříve to bylo 11 %. Je to důsledek omezení běžných výdajů. Běžné příjmy se meziročně zvýšily o 2 %, zatímco běžné výdaje o 3 % poklesly.

Na rozdíl od prvního pololetí roku 2023 vykázala Příbram ve stejném období letošního roku přebytek. Bylo to na úkor výdajů, které se meziročně snížily. Zejména kapitálové výdaje zaznamenaly značný meziroční pokles.

příjmy	6M 2023	6M 2024	2024-2023	2024/2023
daňové	420.1	438.0	17.9	4 %
nedaňové	59.8	68.0	8.2	14 %
kapitálové	2.2	7.6	5.4	245 %
neinvestiční dotace	89.9	73.7	-16.2	-18 %
investiční dotace	8.5	10.3	1.8	21 %
příjmy celkem	580.5	597.6	17.1	3 %
výdaje	6M 2023	6M 2024	2024-2023	2024/2023
běžné	507.9	490.5	-17.4	-3 %
kapitálové	100.0	47.1	-52.9	-53 %
výdaje celkem	607.9	537.6	-70.3	-12 %

9. PŘÍLOHY

9.1. Ratingový Certifikát za rok 2023

9.2. Komentář k iRatingovému hodnocení za rok 2023

Datum výpočtu: 11.09.2024 k 31.12.2023 | Strana 1 z 3

Město Příbram
Příbram
IČ: 243132

Téměř bez rizika

B +

PTD = 0,069 %

Silné a slabé stránky

+	2022/2023	Snížení podílu příjmů z prodaného majetku na celkových příjmech
-	2022/2023	Snížení okamžité likvidity
-	2022/2023	Zvýšení zadluženosti
+	2023	Nižší zadluženost
+	2022	Nižší zadluženost
+	2023	Vysoká míra oddlužování cizího kapitálu
+	2022	Vysoká míra oddlužování cizího kapitálu
+	2023	Vyšší průměrné příjmy obyvatel v regionu

Hodnocení

Posuzovaná obec (posuzované město) převyšuje rámec srovnatelných subjektů. Ekonomické ukazatele prokazují vynikající finanční stabilitu. Okolní prostředí a ekonomické podmínky regionu dávají dobré předpoklady dalšího rozvoje.

Únosné zadlužení obce

Maximální objem cizích zdrojů

609 757 tis. Kč

Maximální volná střednědobá úvěrová kapacita k 31.12.2023

532 918 tis. Kč

Datum výpočtu: 31.10.2023 k 31.12.2022 | Strana 3 z 3

Vysvětlivky

PTD - pravděpodobnost technického defaultu

Ratingové stupně

A		Bez rizika	Posuzovaná obec (posuzované město) velmi výrazně převyšuje rámec srovnatelných subjektů. Ekonomické ukazatele prokazují vynikající finanční stabilitu. Okolní prostředí a ekonomické podmínky regionu dávají velmi dobré předpoklady dalšího rozvoje.
B+		Téměř bez rizika	Posuzovaná obec (posuzované město) převyšuje rámec srovnatelných subjektů. Ekonomické ukazatele prokazují vynikající finanční stabilitu. Okolní prostředí a ekonomické podmínky regionu dávají dobré předpoklady dalšího rozvoje.
B		Velmi nízké riziko	Posuzovaná obec (posuzované město) převyšuje rámec srovnatelných subjektů. Ekonomické ukazatele prokazují velmi dobrou finanční stabilitu. Okolní prostředí a ekonomické podmínky regionu dávají dobré předpoklady dalšího rozvoje.
B-		Nízké riziko	Posuzovaná obec (posuzované město) je v rámci srovnatelných subjektů průměrná. Většina ekonomických ukazatelů prokazuje dobrou finanční stabilitu. Okolní prostředí a ekonomické podmínky regionu dávají dobré předpoklady dalšího rozvoje.
C+		Střední riziko	Posuzovaná obec (posuzované město) je v rámci srovnatelných subjektů mírně podprůměrná. Většina ekonomických ukazatelů prokazuje sníženou finanční stabilitu. Okolní prostředí a ekonomické podmínky regionu dávají předpoklady dalšího rozvoje.
C		Vyšší riziko	Posuzovaná obec (posuzované město) je v rámci srovnatelných subjektů podprůměrná. Ekonomické ukazatele prokazují sníženou finanční stabilitu. Okolní prostředí a ekonomické podmínky regionu mohou negativně ovlivnit další rozvoj.
C-		Vysoké riziko	Posuzovaná obec (posuzované město) je v rámci srovnatelných subjektů velmi podprůměrná. Většina ekonomických ukazatelů prokazuje nedostatečnou finanční stabilitu. Okolní prostředí a ekonomické podmínky regionu mohou negativně ovlivnit další rozvoj.
X		Rating nespočten	Rating nebylo možné spočítat z důvodu nedostatečného množství vstupních informací.

Statistické ukazatele

	2021	2022	2023
Podíl celkových příjmů k celkovým výdajům v %	93,23	93,22	94,15
Podíl provozních příjmů k provozním výdajům v %	116,65	121,33	124,13
Podíl neinvestičních dotací k provozním příjmům v %	18,06	13,82	13,96
Podíl příjmů z prodeje majetku k celkovým příjmům v %	1,47	1,02	0,75
Podíl salda provozních příjmů a výdajů k provozním příjmům v %	14,28	17,58	19,44
Podíl provozních a kapitálových příjmů ke kapitálovým výdajům v %	62,54	70,06	73,49
Podíl dotací k celkovým příjmům v %	19,35	14,15	14,68
Podíl celkového HV k vlastnímu jmění v %	17,50	21,15	24,62
Podíl finančního majetku k celkovým aktivům v %	9,08	7,65	6,73
Podíl celkových příjmů a finančního majetku k celkovým výdajům v %	129,47	122,84	117,97
Okamžitá likvidita	5,22	4,57	2,68
Běžná likvidita	5,48	4,86	2,88
Doba obratu pohledávek ve dnech	11,58	11,76	10,04
Doba obratu krátkodobých závazků ve dnech	22,91	20,26	23,54
Celková zadluženost v %	2,11	1,44	1,74
Podíl celkového objemu úvěrů k celkovým příjmům v %	0,00	0,00	0,00
Míra oddlužování cizích zdrojů v %	810,81	1 452,22	1 391,60
Míra oddlužování bankovních úvěrů v %			
Podíl dluhové služby k provozním příjmům v %	0,00	0,00	0,00
Krytí dluhové služby v %			

Dynamické ukazatele (vývoj)

	2021/2022	2022/2023
Podíl celkových příjmů k celkovým výdajům v %	0,00	1,00
Podíl provozních příjmů k provozním výdajům v %	4,00	2,30
Podíl neinvestičních dotací k provozním příjmům v %	-23,50	1,00
Podíl příjmů z prodeje majetku k celkovým příjmům v %	-30,60	-26,20
Podíl salda provozních příjmů a výdajů k provozním příjmům v %	23,10	10,60
Podíl provozních a kapitálových příjmů ke kapitálovým výdajům v %	12,00	4,90
Podíl dotací k celkovým příjmům v %	-26,90	3,70
Podíl celkového HV k vlastnímu jmění v %	20,80	16,40
Podíl finančního majetku k celkovým aktivům v %	-15,80	-12,10
Podíl celkových příjmů a finančního majetku k celkovým výdajům v %	-5,10	-4,00
Okamžitá likvidita	-12,40	-41,50
Běžná likvidita	-11,30	-40,80
Doba obratu pohledávek ve dnech	1,60	-14,60
Doba obratu krátkodobých závazků ve dnech	-11,60	16,20
Celková zadluženost v %	-32,10	21,10
Podíl celkového objemu úvěrů k celkovým příjmům v %	0,00	0,00
Míra oddlužování cizích zdrojů v %	79,10	-4,20
Míra oddlužování bankovních úvěrů v %	0,00	0,00
Podíl dluhové služby k provozním příjmům v %	0,00	0,00
Krytí dluhové služby v %	0,00	0,00

Nefinanční ukazatele

	2023
Počet obyvatel	32,743
Nezaměstnanost v regionu (%)	4,506
Průměrný příjem v regionu	43,992
Počet podnik. subjektů na 100 ek. aktivních obyvatel v okresu	2,532
Index ekonomického zatížení obce	61,065
Index stáří obce	154,021
Cizí zdroje v přepočtu na 1 obyvatele v tis. Kč	2,347

9.3. Tabulky

Tabulka 1: Rozpočet Příbrami a srovnatelných 44 měst	14
Tabulka 2: Struktura příjmů.....	15
Tabulka 3: Struktura výdajů	15
Tabulka 4: Porovnání struktury příjmů.....	26
Tabulka 5: Běžný rozpočet.....	30
Tabulka 6: Celkové výdaje.....	33

9.4. Grafy

Graf 1: Počet narozených a zemřelých	5
Graf 2: Počet přistěhovalých a vystěhovalých.....	6
Graf 3: Struktura obyvatel podle věku	6
Graf 4: Struktura obyvatel 2023	7
Graf 5: Vývoj podnikání.....	8
Graf 6: iRating obcí za rok 2023 v ČR	9
Graf 7: iRating obcí v roce 2023, kategorie 20 000 - 49 999 obyvatel	10
Graf 8: iRating obcí v roce 2023, Středočeský kraj.....	10
Graf 9: Krytí cizích zdrojů finančním majetkem	11
Graf 10: Poměr cizích zdrojů k aktivům.....	12
Graf 11: Poměr finančního majetku k aktivům.....	13
Graf 12: Kapitálové výdaje na obyvatele	13
Graf 13: Financování kapitálových výdajů	16
Graf 14: Příjmy a výdaje	18
Graf 15: Podíl kapitálových výdajů na příjmech	19
Graf 16: Investiční dotace a kapitálové příjmy	20
Graf 17: Krátkodobý finanční majetek a cizí zdroje	21
Graf 18: Vývoj příjmů a výdajů v Příbrami a ve srovnatelných městech.....	23
Graf 19: Příjmy celkem	24
Graf 20: Výdaje celkem.....	24
Graf 21: Saldo rozpočtu	25
Graf 22: Vybrané položky daňových příjmů	27
Graf 23: Struktura dotací.....	28
Graf 24: Vybrané položky nedaňových příjmů	29
Graf 25: Běžné výdaje	31
Graf 26: Kapitálové výdaje	31
Graf 27: Vybrané kapitálové výdaje	34
Graf 28: Vybrané běžné výdaje	36
Graf 29: Krátkodobý finanční majetek	37
Graf 30: Podíl cizích zdrojů na majetku	37

Graf 31: Hospodářský výsledek	38
Graf 32: Celková aktiva.....	38
Graf 33: Finanční investice.....	39

9.5. Seznam měst ve velikostní kategorii 20 000 – 49 999 obyvatel

IČO	Název
00279943	Město Blansko
00297569	Město Bohumín
00283061	Město Břeclav
00260428	Město Česká Lípa
00297437	Město Český Těšín
00267449	Město Havlíčkův Brod
00284891	Město Hodonín
00253979	Město Cheb
00270211	Město Chrudim
00262340	Město Jablonec nad Nisou
00246875	Město Jindřichův Hradec
00254657	Město Karlovy Vary
00255661	Město Klatovy
00235440	Město Kolín
00298077	Město Kopřivnice
00296139	Město Krnov
00287351	Město Kroměříž
00236195	Město Kutná Hora
00263958	Město Litoměřice
00266027	Město Litvínov
00272868	Město Náchod
00298212	Město Nový Jičín
00297577	Město Orlová
00249998	Město Písek
00288659	Město Prostějov
00243132	Město Příbram
00259586	Město Sokolov
00251810	Město Strakonice
00303461	Město Šumperk
00253014	Město Tábor
00278360	Město Trutnov
00290629	Město Třebíč
00297313	Město Třinec
00291471	Město Uherské Hradiště
00304387	Město Valašské Meziříčí
00304450	Město Vsetín
00292427	Město Vyškov
00293881	Město Znojmo

00295841	Město Žďár nad Sázavou
00261238	Statutární Město Děčín
00261891	Statutární Město Chomutov
00238295	Statutární Město Mladá Boleslav
00301825	Statutární Město Přerov
00266621	Statutární Město Teplice

Skupina CRIF byla založena v roce 1998 v Bologni a patří mezi největší světové provozovatele úvěrových registrů. Ve 22 zemích na 4 kontinentech zaměstnáváme 2 500 pracovníků.

Poskytujeme

- Produkty a služby pro prevenci rizika z obchodního vztahu
- Konzultační a expertní služby

Naší doménou je

- Sběr a integrace obchodních informací
- Analýza dat, hledání souvislostí a interpretace
- Vizualizace a prezentace výsledků

Štětkova 1638/18, Nusle
140 00 Praha 4

Tel. +420 277 778 530

Fax +420 277 778 580

Email info.cz@crif.com

www.crif.cz

www.informaceoobcich.cz